

Wrzenie wśród wasali USA

Francja i Wielka Brytania domagają się od Marshalla wypełnienia umów jaltańskich i poczdamskich w sprawie reparacji wojennych

MOSKWA, PAP. — Nawiązując do rozmów między Anglią, Francją i Stanami Zjednoczonymi w sprawie reparacji niemieckich, „Izwestia” stwierdza, iż wszelkie rozmowy te odbywają się w ścisłej tajemnicy to jednak są dzące z głosów prasy francuskiej i angielskiej, między Anglią, Francją i Ameryką, istnieje silne rozdziwienie.

Kapitał amerykański, który opanował prawie cały ciężki przemysł Niemiec zachodnich wypowiada się przeciwko demontażowi przedsiębiorstw przeznaczonych na pokrycie zobowiązań reparacyjnych Niemiec, podczas gdy przedstawiciele państw zachodnich nie chcą się wyrzec przysługujących im praw reparacyjnych.

Anglia i Francja, pisze dziennik, — widzą poza tym w żądaniach amerykańskich dalszy krok na drodze całkowitej marshallizacji Europy zachodniej, oraz realizację planu bez względnego podporządkowania Europy zachodniej dyktandu Stanów Zjednoczonych.

„Izwestia” wskazuje, iż dyplomacja Stanów Zjednoczonych wywierając na Anglię i Fran-

cję presję, ażeby wyrzekły się demontażu fabryk niemieckich, powołuje się na powziętą przez kongres amerykański uchwałę, w sprawie planu Marshalla. W ten sposób, zaznacza dziennik, Stany Zjednoczone chcą zmusić Anglię i Francję do podporządkowania swej polityki decyzjom kongresu amerykańskiego, co stanowi dalszy etap marshallizacji tych państw, oraz całkowitego podporządkowania dyktandu monopolistów amerykańskich.

„Izwestia” uważa, że najbardziej charakterystyczny moment w sporze w sprawie re-

paracji niemieckich, to, iż Anglicy i Francuzi, opierając się żądaniom amerykańskim, zmuszeni byli wysunąć argument, iż zadania te są sprzeczne z decyzjami w Jaltie i Poczdamie. Przy tej sposobności „Izwestia” przypomina, że rządy Anglii i Francji ustawicznie podważały jaltańskie i poczdamskie decyzje.

LONDYN PAP. — Porozumienie w sprawie pożyczek amerykańskich, przewidzianych w planie Marshalla dla państw biorących w tym planie udział nie zostało jeszcze podpisane, na skutek nowych ciężkich warunków postawionych przez Amerykę. W myśl bo-

wiem pierwotnych warunków pożyczki, Ameryka godziła się na odłożenie spłat w razie niedoboru budżetowego państwa, które za ciągało pożyczkę. Obecnie Ameryka żąda, ażeby powyższa klauzula została z umowy wycofana, zobowiązując kraje marshallowskie do dostarczenia w razie deficytu budżetowego Stanom Zjednoczonym surowca strategicznego.

Jak donosi korespondent „Daily Telegraph” nowe to obostrzenie pożyczki przewidzianej przez plan Marshalla, spotkało się w krajach zainteresowanych, a zwłaszcza w Anglii z b. krytycznym przyjęciem. Korespondent dodaje, iż te nowe warunki amerykańskie należy tłumaczyć tym, iż sytuacja na rynku surowców strategicznych przedstawia się niekorzystnie i że amerykański przemysł, zdając sobie z tego sprawę, chce skorzystać z surowców kolonialnych państw europejskich.

Ułatwienia kredytowe dla drobnych rolników

Okólnik Ministerstwa Skarbu do instytucji kredytowych

WARSZAWA, PAP. — Ministerstwo Skarbu rozesłało do wszystkich instytucji kredytowych okólnik, zawierający przepisy w sprawie udzielania indywidualnych kredytów drobnym i średniorolnym gospodarstwom chłopskim.

Okólnik ten wprowadza szereg istotnych zmian do bankowych przepisów, mających na celu ułatwienie i usprawnienie formalności, związanych z uzyskiwaniem kredytów przez drobnych i średnich rolników.

W myśl tego okólnika kredyty będą udzielane jedynie najbardziej potrzebującym pomocy indywidualnym gospodarstwom rolnym. Innym kategoriom rolników kredyty będą przyznawane za specjalną zgodą Ministerstwa Skarbu, po uprzednim porozumieniu się z Ministerstwem Rolnictwa i R. R. oraz ze Związ-

kiem Samopomocy Chłopskiej.

Z kredytów znajdujących się obecnie w toku rozprawiania, względnie udzielonych na wyposażenie rolnika w sprzęt, inwentarz żywy i martwy itp. mogą korzystać jedynie drobni i średni rolnicy.

Rolnicy będą mogli korzystać z kredytów państwowych po złożeniu w odpowiedniej instytucji kredytowej skryptu dłużnego zamiast weksla z podpisem własnym i jednego członka rodziny (żony, pełnoletnich dzieci). W przypadku braku członka rodziny skrypt dłużny na wniosek dłużnika może być zaopatrzone podpisem innej osoby. Dotychczas kredyty dla drobnych i średnich rolników były udzielane pod zabezpieczenie wekslowe z podpisem dwóch poręczycieli.

Do czasu powołania do życia przy instytu-

ciach kredytowych specjalnych społecznych komisji opiniotwórczych, każdy kredyt dla indywidualnego gospodarstwa rolnego (względnie jego prolongata), może być udzielony jedynie po uprzednim zaciągnięciu przez instytucję kredytową opinii gminnego zarządu Związku Samopomocy Chłopskiej.

Zgodnie z okólnikiem, oprocentowanie kredytów, udzielonych indywidualnie gospodarstwom rolnym, nie może w żadnym przypadku — poczynając od 1 września 1948 r. — przekraczać 8 procent w stosunku rocznym przy kredytach obrotowych oraz 5 procent przy kredytach państwowego planu inwestycyjnego. Jeżeli przy uruchamianiu poszczególnych akcji kredytowych ustalone już zostało niższe oprocentowanie niż wyżej podano — obowiązują odnośne stawki niższe. Jednocześnie okólnik znosi z dniem 1 września br. pobieranie jakichkolwiek prowizji i opłat przy gotówkowych indywidualnych kredytach rolniczych.

W końcu okólnik zobowiązuje instytucje kredytowe do szybkiego i sprawnego załatwiania koniecznych czynności przy udzielaniu kredytów rolniczych.

Folke Bernadotte zamordowany

LONDYN, PAP. — Agencja Reutersa donosi, że rozjemca z ramienia ONZ w konflikcie palestyńskim Folke Bernadotte został w piątek zamordowany w Jerozolimie przez nieznanych do tychczas sprawców.

LONDYN, PAP. — Agencja Reutersa podaje następujące szczegóły za bójstwa Folke Bernadotte'a.

Bernadotte powracał z dwoma obserwatorami ONZ płk. francuskim Serot oraz z płk. amerykańskim Begley. W pewnej chwili z jednej z ulic bocznych wyjechał inny samochód, który zatarasował drogę. W samochodzie tym znajdowało się 4-5 mężczyzn. 2-eh z nich wyskoczyło i podbiegło do samochodu Bernadotte'a. Płk. Begley, domyślając się, że chodzi o zamach, wyskoczył z samochodu i usiłował obezwładnić jednego z pastników. Wówczas drugi z mężczyzn zbliżył się do samochodu Bernadotte'a i oddał serię strzałów z pistoletu automatycznego. Bernadotte i płk. Serot zostali zabici na miejscu. Płk. Begley został lekko ranny. Napastnikom udało się zbiec.

Skład delegacji polskiej

na sesję Organizacji Narodów Zjednoczonych w Paryżu

WARSZAWA (PAP). — W Warszawie podano do wiadomości skład polskiej delegacji na zebrań ONZ w Paryżu.

Przewodniczącym delegacji polskiej będzie minister spraw zagranicznych Zygmunt Mo-

dzalewski. W skład delegacji wejdą: ambasador Oskar Lange, ambasador Jerzy Putrament, dyrektor departamentu MSZ — Tadeusz Zebrowski i delegat polski przy ONZ — dr Juliusz Katz-Suchy.

Naród francuski jednoczy się

do walki z rządem zauszników amerykańskiej giełdy

PARYŻ PAP. — Po kilku dniach urzędowania nowego gabinetu francuskiego, ujawnia się coraz większe wzburzenie mas pracujących spowodowane polityką rządu Queuille'a, zmierzającą do podwyższenia cen artykułów pierwszej potrzeby bez jednoczesnej zwyczaj płac.

Nawiązując do środowego zajścia między strajkującymi robotnikami a policją na bulwarze Haussmanna w Paryżu, „Humanite” pisze: „Wczoraj gospodynie musiały płacić 35 franków za kilogram chleba, zamiast 24 fran-

ków. Cena mięsa osiągnęła 600 franków. Projekty rządowe zapowiadają dalszą drożyznę. Pociąga to za sobą jednoczenie się robotników różnych tendencji politycznych. Widzimy szybki powracający do jedności klasy robotniczej rozbitej przez rozłamowców. Na bulwarze Haussmanna, u Renault, w Lyonie i w całej Francji członkowie Force Ouvriere, chrześcijańskich związków zawodowych i Generalnej Konfederacji Kadr występowali ramię przy ramieniu z robotnikami zrzeszonymi w CGT. Wobec poli-

tyki uzależniania Francji od imperialistów amerykańskich coraz potężniejszą staje się wola ludu pracującego, który chce zerwać z tą polityką i położyć kres nędzy”. „Combat” stwierdza, że „zaciśnięcie pasa ma swoje granice”. Obiektne rządu i środki polityczne nie wystarczają tym, których cierpliwość jest już na wyczerpaniu.

Nawet prorządowy „Populaire” organ SFIO stwierdza, że niezwykle szczupły dodatek w wysokości 2.500 franków nie może zrekomensować już dokonanej i mającej nastąpić zwykły cen.

PARYŻ PAP. — Podsekretarz stanu do spraw budżetu Maurice Petsche oświadczył w czwartek wieczorem na konferencji prasowej, że rząd Queuille'a postanowił skasować wszystkie „niepotrzebne wydatki”. Oszczędności, jakie mają być wprowadzone do końca bieżącego roku przewidują m. in. zredukowanie wydatków na przemysł znacjonalizowany o 6 miliardów franków, na urzędników państwowych — o 3.400 milionów franków, na odbudowę — o 4.300 milionów franków.

Komunikat

UWAGA, RADCY ZAKŁADOWI PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO

Oddziałów 1, 2, 3 i 4

W dniu 19 września br. o godzinie 8 rano w sali kina „Przedwiośnie” (ul. Żeromskiego 74-76) odbędzie się walne zebranie wszystkich Radców Przemysłu Włókienniczego. Sprawy bardzo ważne. Obecność wszystkich obowiązkowa. Wstęp za okazaniem legitymacji Rady Zakładowej.

Nagła kapitulacja Hajderabadu

Nizam wydał rozkaz o zaniechaniu oporu i wycofał skargę do Rady Bezpieczeństwa

PARYŻ (PAP). — Agencja France Presse donosi, że Nizam Hajderabadu wycofał telegraficznie skargę, złożoną kilka dni temu w sekretariacie ONZ, domagającą się podjęcia przez Radę Bezpieczeństwa natychmiastowych kroków przeciwko dominium Hindustanu.

LONDYN (PAP). — Jak donosi agencja Reutersa, rozgłoszona Hajderabadu nadała rozkaz Nizama o zaprzestaniu działań wojennych przeciwko wojskom Hindustanu.

Jednocześnie nadano komunikat oficjalny o złożeniu na ręce Nizama dymisji przez rząd premiera Lalki Ali. W sobotę będzie utworzony nowy rząd Hajderabadu.

PARYŻ (PAP). — Agencja France Presse donosi, że Nizam Hajderabadu zawiadomił telegraficznie rząd Hindustanu, iż oddały mużulmanów w wojsku hajderabadskim (tzw. rakarów) zostały rozpuszczone i że wojska hinduskie mogą wkroczyć do Secunderabadu.

Plenum KC Komunistycznej Partii Włoch

zbiera się 22 września w Rzymie

RZYM PAP. — KC Włoskiej Partii Komunistycznej zwołał na dni 22 — 24 września obrady w Rzymie, które będą poświęcone omówieniu aktualnych zagadnień politycznych i sprawie jednoci związkowej. Obrady będą poprzedzone zebraniem kierownictwa partii komunistycznej, w których weźmie udział generalny sekretarz — Togliatti.

RZYM PAP. — Na ostatnim posiedzeniu włoskiego zgromadzenia narodowego rozpoczęła się dyskusja nad budżetem, którą otworzył minister skarbu — Pella (chrześc. dem.). W exposé Pella przedstawił krytyczny obraz sytuacji finansowej Włoch. Państwo jest zadłużone na sumę 2.647 miliardów lirów, zaś deficyt w r. 1948 wyniesie 512 miliard. lirów.

Drobnolnicy pod opieką państwa

Wypowiedzi przywódców stronnictw ludowych o uchwale Rządu RP zwalniającej 900 tysięcy chłopów polskich od zapłacenia drugiej raty podatku gruntowego

WARSZAWA PAP. — W związku z ogłoszeniem wiadomości o zwolnieniu w 50 procentach od podatku gruntowego na r. 1948 podatników, dla których podstawa opodatkowania nie przekracza 10 kwintali, przedstawiciel Polskiej Agencji Prasowej PAP uzyskał z Naczelnych Komitetów Wykonawczych Stronnictwa Ludowego i Polskiego Stronnictwa Ludowego następującą wypowiedź:

Kierownik wydziału ekonomicznego - rolnego NKW SL — pos. T. Pszczółkowski oświadczył: „Polityka podatkowa prowadzona przez Rząd Polski demokratycznej, uwzględniała zawsze postulaty mas chłopskich, zrzeszonych w Stronictwie Ludowym, że wszyscy obywatele winni brać udział w świadczeniach na cele ogólne, służące całemu społeczeństwu pracującemu, stosownie do swoich możliwości.

Stawki podatkowe były tak układane, aby gospodarstwa o większym dochodzie świadczyły na rzecz państwa czy samorządu większy odsetek swego dochodu, aniżeli gospodarstwa o małym dochodzie.

Na tej słusznej drodze opieki i popierania drobnolnych gospodarstw chłopskich zrobiony został w tym roku dalszy krok, mianowicie zwolnienie gospodarstw o przychodowości nie przekraczającej 10 kwintali z drugiej raty podatku gruntowego za r. 1948.

Z dobrodziejstwa tego skorzysta ok. 900 tysięcy najbiedniejszych gospodarstw chłopskich.

W przeciwnieństwie do tego inne kraje oparte na reakcyjnej kliki — kraje pozostające pod wyzyskującą je gospodarką „opieką” amerykańskich kapitalistów — znajdując się nadal w trudnościach gospodarczych, które mają być, rosną coraz bardziej. Nawet uprzemysłowiona Francja, która poniosła w tej wojnie daleko mniejsze niż Polska straty cierpi na stałe zaburzenia gospodarcze i wielkie trudności aprowizacyjne. Tam właśnie prawiwoce rządy francuskie podwyższają obecnie podatki dla najbiedniejszych mas pracujących. Na tym też omawiane ulgi podatkowe u nas nabierają jeszcze większego wyrazu, stanowiąc dowód rosnącej siły finansowej i gospodarczej naszego młodego państwa, w którym ustrój demokratyczny ludowy wykazuje wyraźną wyższość nad systemem kapitalistycznym zachodniej Europy.

Wypowiedź sekretarza naczelnego NKW PSL — pos. Kazimierza Banacha brzmi:

„Polskie Stronnictwo Ludowe wita z najwyższym uznaniem decyzję Rządu R. P. o obniżeniu w 50 procentach podatku gruntowego na r. 1948 podatnikom, dla których podstawa opodatkowania nie przekracza 10 kwintali. Decyzja ta jest realnym krokiem na drodze popierania drobnolnych i średnich chłopów. W tym samym kierunku zmierza ustalone już

wcześniej obniżenie o 1 do 2 procent stopy procentowej podatku gruntowego dla płatników o mniejszym przychodzie, przy równocześnie pozostawieniu bez zmiany stawek przewidzianych dla wszystkich pozostałych płatników, z wyjątkiem jedynie ok. 150 tys. gospodarstw, o charakterze wyraźnie folwarcznym.

Obrzemia większość mieszkańców wsi — drobnolnicy i średniolnicy — z uznaniem witają tę politykę, widząc w niej dowód, że państwo popiera drobnolnych i średniolnych chłopów nie jest tylko hasłem propagandowym, ale jest programem, za którym idą czyny.

W tym samym czasie, kiedy spekulanci i bogacze organizują zamachy na kieszenie tak chłopów pracujących jak i robotników oraz błądząc grając na niższych cenach zboża, bądź wyku-

pując i chowając towary, spekulując na wyższych cenach żywności, mięsa i t. p. — państwo ludowe z jednej strony skutecznie paraliżuje te zamachy, broniąc opłacalnych cen żywności i ziemniaków oraz łepiąc paskarskie ceny na mięso i tłuszcz, z drugiej zaś — popiera najbardziej upośledzoną grupę producentów rolnych, obniżając wydatnie podatki i utrzymując opłacalną cenę zboża. Jest to taka właśnie polityka gospodarcza, jaką winien realizować rząd robotniczo - chłopski. Jest to polityka sojuszu chłopsko - robotniczego. Masy chłopskie widzą w niej realny przejaw tego sojuszu, a to wzmacnia zarówno ich wkład w gospodarkę narodową państwa ludowego - demokratycznego jak i walkę, którą świat pracy na wsi i w mieście toczy z pozostałościami kapitalizmu.

De Gaulle zrezygnował z występów

Francuzi nie chcą słuchać naśladowcy Hitlera

PARYŻ PAP. — De Gaulle postanowił nieoczekiwanie przerwać swe tournée propagandowe po Francji południowo - wschodniej. Jakkolwiek podaje się przemówienie jako oficjalny powód tej decyzji to jednak w paryskich kołach politycznych uważa się, że

istotną przyczyną zrezygnowania z dalszych występów jest reakcja społeczeństwa francuskiego, z jaką przyjmowało ono de Gaulle'a.

Koła prawicowe pocieszają zwolenników de Gaulle'a twierdzeniem, że „cieszy się on dużą popularnością szczególnie wśród kobiet, które z reguły przeważały wśród słuchaczy jego przemówień”.

Na trasie swego objazdu de Gaulle był nie tylko świadkiem licznych demonstracji przeciwko niemu ze strony społeczeństwa, lecz również kontrywystępów admirała Musellera, który

po krótkim okresie współpracy z de Gaulle'm w czasie okupacji, przeszedł do obozu jego najbardziej zagorzałych przeciwników. W kilku wypadkach Musellera, przemawiającego jednocześnie tam, gdzie zapowiedziano wystąpienie de Gaulle'a, zdołał odciągnąć większość niedoświadczonych słuchaczy francuskiego generała.

PARYŻ (PAP). Podczas swej podróży propagandowej po środkowej i południowej Francji de Gaulle został wygwizdany przez ludność miasta Vizille. Mieszkańcy miasta odmówili pochodu i udali się na plac, gdzie miał przemawiać de Gaulle, niosąc transparenty z napisami: „Prez. ze zdrajcą republiką! Precz z de Gaulle”.

W Grenoble odbył się wielki wiec, na którym ludność miasta protestowała przeciwko decyzji rady miejskiej zorganizowania oficjalnego przyjęcia dla de Gaulle'a.

Sukcesy armii gen. Markosa

w rejonie Grammos-Smolikas

PARYŻ PAP. — Jak komunikuje agencja Elefteri Ellada, oddziały armii demokratycznej operujące w rejonie masywu Grammos - Smolikas odniosły wielkie sukcesy, odrzucając przeciwnika i zajmując miejscowości: Armata, Kerasowo, Furka, Tambuli, Kamenik, Golio i Asproplissia. O miejscowości te toczyły się uprzednio niesłychanie zaciete walki, a zdobycie ich przez wojska faszystowskie kosztowało je olbrzymie straty w ludziach i materiale.

PARYŻ PAP. — Agencja Elefteri Ellada donosi z Aten, że przybył tam przewodniczący senackiej komisji kredytów wojskowych kongresu USA, któremu towarzyszą dwaj generałowie i admirał amerykański. Celem pobytu

Amerikanów w Grecji jest stwierdzenie, czy „pomoc” USA jest należycie wykonywana zgodnie z planami militarnymi kół amerykańskich.

Pomnik Mickiewicza

powraca z Niemiec do Krakowa

WARSZAWA PAP. — W angielskiej strefie okupacyjnej w Niemczech odnaleziono pomnik Adama Mickiewicza, wywieziony przez Niemców z Krakowa. Pomnik ten w najbliższym czasie zostanie przywieziony do kraju i ustawiony na dawnym miejscu.

Zbrodnia która nie ujdzie bezkarnie

Bandyci faszystowskie zamordowali dnia 15 bm. w gminie Starożreby w pow. plockim — trzech naszych towarzyszy. Mord był ukartowany i obmyślony na zimno. Bandyci przybyli do wsi z zamiarem zamordowania sekretarza komitetu gminnego PPR i członka Gminnej Rady Narodowej tow. Stanisława Witkowskiego, znanego i popularnego aktywisty robotniczego, którego masy chłopskie cenili za nieprzejaną walkę w obronie biednych chłopów, oraz członka komitetu gminnego Partii i Gminnej Rady Narodowej tow. Jana Goleniewskiego. Przypadkowo napotkanemu chłopu bandyci polecieli wskazać miejsce zamieszkania ofiar, (adresy przyniesli ze sobą), a gdy ten przeczuwając zbrodnię, odmówił wykonania polecenia, zamordowano i jego. Zamordowanym okazał się tow. Feliks Modzelewski, członek naszej Partii. Mordercy po dokonaniu zabójstwa zdemolowali Urząd Gminny i obrabowali kasę urzędu i spółdzielnię wiejskiej.

Takie są okoliczności nikczemnej zbrodni, dokonanej w gm. Starożreby.

Niedobitki faszystowskie usiłują podnieść głowę na komendę obcych agentów. Zachęta dla nich jest dolar płacony za popełnione morderstwa. Zapomnieli już widzieć o miążdzących ciosach, jakie bandyckiemu podziemiu zadało państwo ludowe w latach 1945 — 1946, wówczas gdy usiłowały one przeciwstawić się stabilizacji władzy ludowej i reformom społecznym.

Dzisiaj, gdy grunt coraz bardziej usuwa się spod nóg kapitalistycznej reakcji, skrytobójczymi kulami chciałby się przeciwstawić nie powstrzymanemu napróżd Polski Ludowej, dając tym tylko wyraz swej beznadziejności.

Zbrodnia nie ujdzie bezkarnie. Wszelkie próby podjęcia na nowo działalności bandyckiej zostaną przecięte w zarodku. Państwo Ludowe, klasa robotnicza poradzi sobie z mścicielami pokoju.

Mordercy ze Starożreby nie ukryją się przed karzącą ręką sprawiedliwości. Władza ludowa rozprawi się bezwzględnie z mordercami i tymi wszystkimi, którzy stali za plecami morderców.

Towarzyszom poległym w walce o Polskę socjalistyczną klasa robotnicza i cały lud pracy składa głęboki hołd. Cześć pamięci bojowników o sprawę socjalizmu!

30-lecie Orderu Czerwonego Sztandaru

MOSKWA PAP. — W dniu 16 bm. upłynęło 30 lat od chwili wprowadzenia na mocy uchwały rządu radzieckiego orderu Czerwonego Sztandaru. Order ten, w myśl dekretu z dnia 16 września 1918 r. stanowi nagrodę „za wyjątkową odwagę i męstwo”. Do kawalerów orderu Czerwonego Sztandaru należą wielu bojowników rewolucji październikowej i wojny domowej, odznaczonych za zasługi położone w walce przeciwko kontrewolucji i interwencji imperialistycznej, oraz liczne zastępy żołnierzy, oficerów i generałów, nagrodzonych w okresie wielkiej wojny przeciwko najeźdźcom hitlerowskim. Pierwszymi kawalerami „Czerwonego Sztandaru” byli: Stalin, Woroszyłow i Budienny.

Jerzy Korwin

Zabójstwo Waldemara Glücka

Po dojściu do ulicy Wólczańskiej Andrzej był już tylko kilka kroków od domu, w którym mieszkali rodzice. Teraz, gdy wiedział, że za kilka chwil zobaczy ojca i wyjaśni powód tak nagłego wezwania z Warszawy lakonicznym telegramem, zaczęła go spowrotem ogarniać emocja. Myśli pędziły niepowstrzymaną falą jedna za drugą i zaczęły dręczyć coraz bardziej wzrastającym niepokojem.

Ulica podnosiła się prawie niewidocznie tuż spod jego stóp w kierunku południowym, zawiązując się w końcu węzłem wysokich i stłoczonych kamienic. Była właściwie jeszcze szosą, zabudowaną po obu stronach chodnika w sposób niedbały i mało estetyczny. Na jezdnię tę ścigał tu kiedyś do miasta człowiek okragły i nieregularne kamienie, aby twardymi dłońmi robotnika wbić je w mocno stratomą ziemię. Słuchali teraz za oparciem dla podkutej ostrożności, masywnych samochodów ciężarowych, mocno zbudowanych wozów na fracht. Gdy Andrzej zmrużył lekko oczy, zdawało mu się, że te wszystkie kamienie pędzą pod górę w nieustającym marszu naprzód ku owej pętli domów, jakby chciały je rozwalić i znieść z powierzchni miasta.

Nad głową Wieruckiego dźwięczały

śpiewnie druty telefoniczne i ich szum jeszcze głębiej wpędzał go w zamyślenie. Pozorny ruch kamieni, które jak czaszki ludzkie zaścilały jezdnię i idący nad nim dźwięk zwisających drutów, nadawały muśmół pęd, wśród którego Andrzej był tylko tak samo jak kamienie i dźwięk niesionym przez prąd przedmiotem. Próbował wyrwać się z tego dziwnego odrętwienia, jakie sprowadzało i ożywiało halucynacje, a depotała ostrą świadomość rzeczywistości, rozpoznawalnej zmysłami człowieka. Po chwili jednak znów pograżał się, jak topielec w materialną niemal masę myśli, która ogarniała go zewsząd i odgradzała od świata otępieniem. Tylko odgłos kroków, wyrwający się spod stóp i rozchodzący się faliste po wilgotnym, dźwięcznym powietrzu, przypominał mu właściwą sytuację. Szedł ku domowi po chodnikach, niejednokrotnie już przemierzonych w codziennych wędrówkach do szkoły. Każda niemal płyta tych chodników znana była mu z rysów, pęknięć i otrzasków. Nie tylko jemu. Tymi samymi chodnikami rwały codziennie tłumy robotników w ciemny jeszcze poranek lub zmierzch miejskiego wieczoru, tupotaniem o beton uczestnicząc w wielkiej rozmowie miasta. Jezdniami obok wlokły się

turkocząc głośno wozy frachtowe, wysoko naładowane towarami. Konie w równomiernym wysiłku uderzały podkowami w wylupiane kamienie, opuszczając rytmicznie głowy ku ziemi, jakby ciągnęły ciężar nie tylko za sobą, ale i w swych łbach ogromnych dźwięgały troskę, ciężką z każdym krokiem w dół.

Andrzej idąc to wolniej to szybciej wyraźnie odczuwał wszystkie analogie z dawniej przeżywanymi zdarzeniami. Gdy walił zezka, choć lekka, podciągała mu w rękę zmęczeniem i gdy pochylał głowę do przodu obok niego szedł mglisty obraz spracowanego konia i na wizję, które tak Andrzej ją męczyły, rzucał się cień jego rytmicznego ruchu. Niedaleko już jednak po długim szeregu płotów malowanych dość niedbale i na jakiś brudny, zielony kolor, wyrosła z ziemi aiska, parterowa budowla, stanowiąca front całego kompleksu głębiej zabudowanych kamienic. Teraz Andrzej, ujrzawszy już dobrze znajomą bramę, szedł coraz śpieszniej i nareszcie przez wąską jej furtkę wbiegł prawie na podwórze.

Od ulicy prowadziła do właściwych zabudowań mieszkalnych drobnymi kamieniami brukowana droga, z prawej jej strony zielenią akacji i kasztanów zakrywał się dość piękny budynek, chociaż tynk odstawał już na nim i w kilku miejscach odpadł, pokazując w głębi czerwone płamy cegieł, jak rozkrwawione rany ludzkiego ciała. Z lewej strony natomiast przykucała przy drodze stara i nawpół już w ziemię wpadnięta chałupka. Dopiero dalej w wiel-

kim czworoboku rozparły się szerokie kamienie, błyskające przeszło setką zakurzonych okien.

Uliczka zwała się nagle obok stolarni Wawrzyńca Wieruckiego. Andrzej stał już prawie przed drzwiami i słyszał z głębi budynku zgrzyt pily. Zniżająca zawył prawie jednocześnie wszystkie syreny fabryk gromko i złowrogo. Głos ich szedł poprzez szum ulic i krzyki bawiące się gdzieś obok dziatwy nieczyścionej i niestłumionej. Powietrze nasycone dymem, rozfalowało się teraz potężnymi tonami syren i ponieważ ponura szarość chmur wisiała tuż nad krawędziami dachów, groza dnia powiększyła się jeszcze bardziej.

Andrzej ujął za kłamekę. Zgaszone nie tak dawno ciepłymi nurtującymi go myślami zmysły zastrzyły się nagle i Andrzej niemal widział, jak twarde, spracowane dłonie ojca ustąpiły. Zgrzyt pily ucichł, a sekate już ze starości mięśnie Wawrzyńca odprężyły się po niedawnym wysiłku, płuka niewątpliwie odetchnęły swobodnie. Andrzej uchylił drzwi i wszedł.

Na skrzypnięcie drzwi — od pieca, przy którym stała, odwróciła się matka Andrzej, Maria. Garnek zdjęty przed chwilą z ognia zadrał w jej rękach i omal nie spadł na fajerki. Płomienie wskutek podmuchu wiatru, huczącego głucho w kominie, buchnęły wyżej i sięgnęły do dachu, ale tak przejęta była jakąś myślą, że znaczna upłynęła chwila zanim odczuła gryzący żar.

d. c. n.

Wallace daje sygnał walki

Przedwyborczy objazd stanów południowych

Ku-Klux-Klan pieni się i grozi

Nowy Jork, we wrześniu.

Henry Wallace kandydat Partii Postępowej na Prezydenta Stanów Zjednoczonych w wyborach listopadowych jest pierwszym który rozpoczął właściwą objazdową kampanię wyborczą.

POWODEM tego jest to że kampania Wallace'a ma zupełnie inne znaczenie, niż kampanie jego kontrkandydatów. Celem kampanii wyborczej zarówno Trumana, jak i Daweya jest zdobycie poparcia t. zw. „maszyn wyborczych” w poszczególnych stanach i okręgach. W tym celu Truman i Dawey hojnie szafują obietnicami dobrze płatnych posad i lukratywnych „misji specjalnych”. Natomiast celem kampanii wyborczej Wallace'a jest nawiązanie bezpośredniego kontaktu z szerokimi masami wyborców, dotarcie tam, gdzie wskutek konspiracji milicji, która otacza działalność i wypowiedzi przywódców Partii Postępowej, tylko żywe słowo i osobisty kontakt mogą przeciwdziałać oszczerstwom i kalumniiom, rzucającym przez prasę reakcyjną o radio Wallace'a i jego współpracowników.

Wybór przez Wallace'a stanów południowych, jako pierwszego etapu jego podróży był dyktowany wieloma względami. Po pierwsze, stany południowe — tradycyjna twierdza najbardziej reakcyjnego skrzydła partii demokratycznej — były dotychczas wyłącznym monopolem tej partii. Zawiłe postanowienia konstytucyjne w poszczególnych stanach nie tylko pozbawiały prawa głosu Murzynów, którzy stanowili jedną trzecią ludności tych stanów, lecz jednocześnie uniemożliwiały nawet wystawienie w wyborach stanowych kandydatów innych partii. Wybory toczyły się między poszczególnymi kandydatami partii demokratycznej.

Obecnie po zalegalizowaniu w większości stanów południowych Partii Postępowej, ludność tych stanów pozbawiona dotychczas prawa wyboru, będzie wreszcie mogła zademonstrować swoje prawdziwe przekonania polityczne.

Drugim powodem, dla którego Wallace wybrał na pierwszy ogień stany południowe, jest istnienie w tych stanach szeroko rozgąszonej mafi terrorystycznej, oślawionego Ku-Klux-Klanu, który zapowiedział, że rozpocznie akcję wyborczą przez Partię Postępową na południu uważać będzie za wypowiedzenie wojny. „Krew się poleje na ulicach miast stanów południowych — powiedział przywódca Ku-Klux-Klanu dr Green — jeżeli organizatorzy trzeciej partii będą usiłowali prowadzić agitację wyborczą”.

Groźby Ku-Klux-Klanu mogłyby oczywiście odstraszyć wielu zwolenników Wallace'a. Dlatego też — jak Wallace oświadczył przed wyjazdem na południe — na każdym kroku będzie on demonstrował solidarność wyzyskiwanych przez wielkich obszarników białych robotników i dzierżawców z wyzyskiwanymi przez wielkich plantatorów bawełny Murzynami.

Przed wyruszeniem na południe Wallace nakreślił program Partii Postępowej w odniesieniu do specyficznych problemów tych stanów. „Problemy te — powiedział Wallace — są mi bliskie, gdyż sam jestem farmerem”. W stanach południowych przeważają drobne gospodarstwa. W przeważającej części farmerzy są tylko dzierżawcami: uprawia się głównie bawełnę i tytoń, które wymagają uciążliwej pracy, lecz zajmują farmerom tylko połowę dni w roku. Przez pozostałe 180 dni farmerzy są bezrobotni.

Wszystkie dotychczasowe próby uprzemysłowienia stanów południowych rozbiły się dotąd o opór wielkich właścicieli ziemskich oraz trustów i korporacji finansowych.

mających swe siedziby w Nowym Jorku. Trusty te uważają południe za swoją kolonię, za źródło taniej siły roboczej i tanich surowców.

Program Wallace'a głosi konieczność rozbudowy przemysłu w stanach południowych, który zatrudniłby kilka milionów pracowników rolnych, likwidując w ten sposób ukryte bezrobocie. Program Wallace'a głosi też konieczność rozpowszechnienia uprawy zbóż i zniesienia zależności tych stanów tylko od uprawy bawełny. Głównie zaś program Wallace'a kładzie nacisk na konieczność utworzenia silnych organizacji związkowych, przemysłowych i rolnych, w których nastąpiłoby zjednoczenie białych robotników i Murzynów.

W tutejszych kręgach politycznych uważa się, że Wallace otrzyma poparcie ze strony

miejskowych organizacji Kongresu Przemysłowych Związków Zawodowych (CIO) chociaż nowojorska centrala tego związku wypowiedziała się za kandydaturą Trumana. Organizatorzy CIO na południu uczynili poważne postępy w organizowaniu białych robotników i Murzynów w tzw. „mieszanych” związkach zawodowych. Wielu z miejscowych działaczy CIO zapewniło już Wallace'a, że będą pomagali w jego akcji na terenie stanów południowych.

Wyjazd Wallace'a do stanów południowych stał się przedmiotem sensacji prasy nowojorskiej. Nikt nie bierze zbyt poważnie oświadczeń „wojennych” przywódców Ku-Klux-Klanu, ale tym niemniej oczekują, że w czasie wieców może dojść do awantur, zorganizowanych przez prowokatorów. Oczekują, że Wallace będzie musiał wytoczyć wielki bój przeciw mafiom, panującym w południowych stanach, a jedną z gazet zatytułowała wiadomość o wyjeździe Wallace'a do tych stanów: „Wallace szturmuje południe”.

DALSZE TRANSPORTY ŻYWNOŚCI PRZYBYWAJĄ DO ŁODZI

„Gorączka” cukrowa spada

Nie wolno dawać posłuchu reakcyjnym plotkom

Cukier stał się w ostatnich dniach artykułem masowo wykupywanym we wszystkich punktach detalicznej sprzedaży. Powodem tego zjawiska była w pierwszym rzędzie reakcyjna plotka, wtórnym objawem owczego pędu gospodni do czynienia zapasów cukru niezależnie od tego, czy artykuł ten był w danym momencie potrzebny w większych ilościach w gospodarstwie domowym.

Podziemie gospodarcze dąży wszystkimi dostępnymi mu metodami do zdeorganizowania rynku i skomplikowania sytuacji gospodarczej a tym samym politycznej państwa. W imię tych intencji działają spekulanci, wrogie klasowo elementy — gorzej, że na lep reakcyjnych plotek i rozmyślnie wytwarzanej psychozy „cukrowej”, „solnej” czy jakiegokolwiek

inne dąży się wziąć znaczne rzesze naiwnych.

Ze cukru, soli i innych artykułów pierwszej potrzeby nie może zabraknąć, wiedzą ci wszyscy, którzy potrafią rozumować trochę kategoriami gospodarczymi. Dla tych jest jasne, że skoro cukru było dość na pokrycie zapotrzebowania wewnętrznego i na eksport dwa lata temu i rok temu, gdy możliwości produkcyjne naszego przemysłu były mniejsze, to tym bardziej nie może go nam zabraknąć obecnie, gdy uprawy buraczane poważnie się zwiększyły i możliwości przetworcze cukrowni wzrosły.

Obserwowane chwilowe trudności w zaopatrzeniu sklepów kolonialnych były wynikiem anormalnie i niewspółmiernie do istotnych potrzeb zwiększonego zapotrzebowania.

Pamiętać należy o tym, że takie placówki jak PCH i PSS dysponowały w swych magazynach zapasami cukru obliczonymi na normalne pokrycie zapotrzebowania miasta. Chwilowe trudności wynikały z faktu, że spekulanci i panikarze w tak błyskawicznym tempie wykupywali cukier ze sklepów, że transport i zaopatrzenie magazynów nie nadążały za anormalnie zwiększonym popytem.

Panika na odcinku cukrowym już się w tej chwili przełamuje. Ostrza akcja przeprowadzona przeciw magazynom cukier jednostkom nie pozostała bez wpływu na te nastroje.

Ze gorączka cukrowa przybrała w Łodzi poważne rozmiary, świadczą cyfry. Normalne dzienne zapotrzebowanie sklepów PSS na cukier obraca się w granicach od 10 tysięcy do 12 tysięcy kilogramów dziennie. W okresach tzw. „konfiterowych” (smażenie konfitur) wzrasta ono do 15 tysięcy kg dziennie. Ostatnio wobec runu na ten artykuł sklepy PSS-u rozprawiają po 65 tysięcy kg cukru dziennie. Miesięczne spożycie cukru mieszkańców Łodzi i ludności województwa łódzkiego obraca się w granicach 1.150 tysięcy kg. W bieżącym miesiącu w ciągu 15 dni w Łodzi spekulanci i panikarze potrafili wykupić 600 tysięcy kilogramów cukru, czyli czterokrotnie więcej, niż wynosi normalne zapotrzebowanie.

Mimo tak zwiększonego „spożycia”, wbrew podejrzeniom panikarzy, cukru nie zabraknie. Dziś magazyny PCH i PSS są w ten artykuł więcej niż dostatecznie zaopatrzone. Dalsze transporty przybywają do Łodzi i nie zaistnieje sytuacja, by cukru miało zabraknąć. IK.

Śladem noszuch artykułów

Nieodpowiednia kierownicza została usunięta

Z Centr. Zarządu Przemysłu Włókienniczego otrzymaliśmy następujące pismo:

„W związku z artykułem w nr 194 „Głosu” z dnia 16 lipca r. b. p. t. „Nieodpowiedzialna osoba na odpowiedzialnym stanowisku” omawiającym nieporządku w Wydziale Aprobacji w PZPW Nr 38, który przeznaczył na stołówkę dla oddziału „B” nadmierną ilość kości i mięsa w stanie nadpsutym oraz niewłaściwe zachowanie się wobec robotników kierowniczkę Wydziału Aprobacji ob. Penciakowej, wdrożone zostało do chodzenie przez Wydział Socjalny CZPW.

Sledztwo wykazało, że zarzuty sformułowane przez „Głos” były całkowicie słuszne. Wobec tego kierowniczkę Wydziału Aprobacji, ob. Penciakową, została z pracy zwolniona, a jeden z jej współpracowników przeniesiony został do innej pracy.”

Centralny Zarząd
Przemysłu Włókienniczego

SKRACAMY ŁAŃCUCH POŚREDNICTWA

Producent zbliża się do konsumenta

Przemysł konfekcyjny tworzy własną sieć handlową

Niedawno wydzielony i usamodzielniony przemysł odzieżowy wykazuje obecnie ożywioną działalność przy rozbudowie własnej sieci handlowej.

Kilka dni temu uruchomiony został ósmy z kolei, a pierwszy we Wrocławiu olbrzymi państwowy sklep detaliczny, zajmujący się

sprzedażą wyrobów konfekcyjnych. Sklep ten zaopatrzony jest obficie we wszelkiego rodzaju wytwory przemysłu konfekcyjnego, jak np. odzież wierzchnią — damską, męską i dziecięcą, bieliznę itp.

Wysoka jakość wytworów konfekcyjnych i odpowiednia obsługa sprawiły, że wrocławski

sklep detaliczny sprzedał w przeciągu kilku godzin towaru za ok. 700.000 zł.

Jak się dowiadujemy, przemysł konfekcyjny zamierza utworzyć kilkadziesiąt tego rodzaju sklepów na terytorium całej Rzeczypospolitej.

Również w Łodzi przewiduje się rychłe uruchomienie dwóch lub trzech sklepów detalicznych. Termin ich otwarcia przewidywany jest na koniec października względnie na listopad r. b.

Całością zbytu wyrobów państwowego przemysłu konfekcyjnego kierować będzie w niedalekiej już przyszłości pozostająca w sądownictwie organizacji Centrala Handlowa Przemysłu Odzieżowego.

Nie ulega wątpliwości, że uporządkowanie zbytu wyrobów konfekcyjnych znacznie zbliży konsumenta do producenta, to znaczy do fabryki.

Dzięki temu kierownictwo fabryk konfekcyjnych uzyska możliwość szybkiego zapoznania się z wymaganiami, potrzebami i gustem szerokiej klienteli oraz będzie bardziej odpowiedzialne za jakość swoich wyrobów.

Nie należy bowiem zapominać, że większość nabywców wyrobów konfekcyjnych to ludzie pracy, których nie stać na drogiego prywatnego krawca, ale którzy pragną i mają pełne prawo wymagać, ażeby za swe skromne zarobki mogli się odziahć w sposób nie tylko przyzwoity, ale i gustowny.

I dlatego wymagania tej klienteli są absolutnym nakazem dla całego naszego przemysłu odzieżowego.

Dar Wałbrzycha dla Tamary Chanum

Występ znakomitej tancerki radzieckiej Tamary Chanum zakończył się spontaniczną owacją na cześć artystki. Tamara Chanum otrzymała od społeczeństwa wałbrzyskiego dar w postaci pięknego porcelanowego wazonu.

CORAZ WIECEJ TEKSTYLII

Przemysł włókienniczy przekroczył plan w sierpniu

Pomyślne zapowiedzi przedterminowego wypełnienia planu rocznego

Sierpień przyniósł przemysłowi włókienniczemu poważny sukces w postaci wykonania planu wytwórczego we wszystkich niemal jego działach.

W podstawowej branży włókiennictwa, w przemyśle bawełnianym, plan wykonany został w przedziałach średnioprzednych w 104,5 proc., w przedziałach odpadkowych w 138 proc., a w tkaninach wykonanych w 112 proc.

W przemyśle wełnianym wyniki pracy kształtowały się nie gorzej. Przedziałnie czesankowe osiągnęły więc 122 proc. planu, a przedziałnie gźrębne 110,3 proc. Plan wyrobu tkanin wełnianych wykonany został natomiast tylko w 101 proc.

Przemysł włókienniczy wykonał więc ciążą na nim zadania w ok. 112 proc. i to zarówno w produkcji wyrobów lnianych, jak i jutowych.

Przemysł jedwabniczo-galanteryjny wykonał ze znaczną nadwyżką plan produkcji tkanin jedwabnych (124,7 proc.), pluszu, dywanów, koronek i pasmanterii. Jedynie produkcja firanek wykazała pewien niedobór.

Przemysł dziewiarski wykonał swój plan z dość pokaźną nadwyżką podobnie zresztą jak przemysł włókien sztucznych.

Ogółem biorąc wytworzył przemysł włókienniczy w sierpniu znacznie więcej tekstylii, aniżeli w poprzednim miesiącu, co staje się gwarancją coraz pełniejszego zaspokajania potrzeb społeczeństwa w dziedzinie konsumpcji wyrobów włókienniczych.

Jeśli przemysłowi włókienniczemu uda się i w najbliższych miesiącach utrzymać obecne tempo produkcji, to można mieć nadzieję, że zamierzenia, idące w kierunku przedterminowego wykonania planu rocznego zostaną zrealizowane, a wszystkie zobowiązania w tej dziedzinie zostaną wy-

pełnione. Potok wyrobów włókienniczych, płynących z naszych fabryk włókienniczych do konsumenta, staje się coraz obfitszy, a powojenny głód towarowy maleje z dnia na dzień.

Natomiast w dziedzinie jakości produkowanych wyrobów włókienniczych wiele pozostaje jeszcze do zrobienia. Odsetek braków oraz towarów II i III gatunku jest ciągle jeszcze za wysoki.

I dlatego obecnie, przemysł włókienniczy winien ześrodkować swoje wysiłki na sprawie wykonania planów jakościowych.

Przemysł włókienniczy walczy o jakość

Organizacja laboratorium

W celu zapewnienia kontroli jakości produkcji i dopomożenia fabrykom w usuwaniu trudności technologicznych, utworzono w szeregu fabryk włókienniczych laboratoria - bazy, obsługujące kilka zakładów pracy o zbliżonym przekroju produkcji.

Niestety, jeszcze nie we wszystkich przewidzianych do tego celu zakładach zorganizowano tego rodzaju laboratoria. Powstałe gdzieś niedługo zostaną wkrót-

ce wyrównane i niezbędne urządzenia będą zainstalowane. Pracą laboratoriów kierować będzie ośrodek koordynacyjny, w postaci specjalnego referatu przy Wydziale Technologicznym CZPW.

Należy się spodziewać, że bardziej sprężyste zorganizowanie pracy tego typu przyczyni się jednak do poprawienia jakości wyrobów włókienniczych.

Czeka na to w Polsce wielomilionowa rzesza konsumentów.

ADAM CZARTKOWSKI

PROFESOR UNIwersYTETU ŁÓDZKIEGO

Wziewszy pod uwagę budowę i czynności fizjologiczne ciała ludzkiego, żyjący przed trzystu laty twórca pierwszego naukowego układu zwierzęcego — Linneusz za liczył człowieka do zwierząt, nadał mu nazwę rodzajową i gatunkową — *Homo sapiens* (Człowiek rozumny), analogicznie do tych nazw, które nadał był zwierzętom.

Jakoś uszło to na sucho genialnemu przyrodnikowi szwedzkiemu, ale gdy w sto lat później ewolucjonista z Darwinem, Huxleym i Haecklem na czele zaczęli mówić i pisać o pochodzeniu człowieka od zwierząt, o wykształceniu się rodzaju ludzkiego ze ssaków naczelnych drogą ewolucji, t. j. stopniowych przemian, nawet anglikańscy biskupi wyszli z formy i dalski gromy oburzenia na tych „bezbożników“.

ATAKI NA TEORIĘ DARWINA

Przez ludzi mego pokolenia, które dojrzało w końcu XIX w. pamiętają te nieustanne ataki na Darwina i jego teorię na łamach czasopism zachowawczych i w katedrach, wygłaszanych z ambon i katedr nawet dla maćków, którzy o Darwinie, darwinizmie i zagadnieniu pochodzenia człowieka nie słyszeli i nie wiedzieli, że — jeśli chodzi o nasz teren — program we wstępnym duchu prowadzonych szkół carskich nie obejmował nauk przyrodniczych — według zdania ówczesnych ministrów oświaty — prowadzących do socjalizmu i do rewolucji.

Jeszcze w pierwszym dziesięciu lat obecnego stulecia każdy, kto śmiał w piśmie czy mowie poruszać sprawę ewolucji w ogóle, a o rodzaju ludzkiego w szczególności spotykał się natychmiast z reakcją ze strony duchowieństwa. Pamiętam np. jak mnie odsadzono od czci, wiary a nawet i wiedzy w „Kurierze Wileńskim“ w długim a napuszonej artykule, oczywiście pióra jednego z księży za cykl odczytów o rozwoju świata organicznego, wygłoszonych w zabitym wówczas od świata m. Kownie, domenie tamtejszej kurii biskupiej. A działo się to roku pańskiego 1913 na wiosnę!

Obecnie te walki o pochodzenie człowieka przycichły (wyjawszy Stany Zjednoczone Ameryki), całkowicie straciły na ostrości i pamiętam — znowu — doskonale, jak jeden z wybitnych ojców jezuitów podczas rekolekcyj odprawianych dla młodzieży gimnazjum polskiego w Gdańsku, wiosną 1939 roku w mojej obecności wygłosił zdanie, że jeśli chodzi o ciało człowieka, to niewątpliwie powstało drogą ewolucji z ciała zwierzęcego. Ta zmiana zaszła dlatego, że w ciągu ostatnich 50-ciu kilku lat antropologia t. j. nauka o człowieku zdobyła już taki zasób faktów, iż w żaden sposób nie da się on ani zlekceważyć, ani wytłumaczyć, inaczej jak przyjmując, że człowiek jest jednym z najpóźniejszych, ale w każdym razie szczytowym produktem ewolucji świata zwierzęcego.

G. NOWE OGNIWA DOWODÓW

Gdy Karol Darwin w 1871 roku ogłosił swe dzieło „Pochodzenie człowieka“ powoływał się na pośrednie dowody słuszności owej tezy, przede wszystkim na fakty z dziedziny anatomii porównawczej; w dziele zaś p. t. „Wyraz uczuć u człowieka i zwierząt“ (1872) z dziedziny psychologii porównawczej. Nie mógł natomiast przytoczyć ani jednego faktu z dziedziny paleontologii t. j. nauki o dawnych istniejących na kuli ziemskiej tworach żywych; nie znano wówczas jeszcze resztek chociażby jednego szkieletu kręgowca, zajmującego miejsce pośrednie między małpami a człowiekiem.

Dopiero w 1891 roku Dubois znalazł na wyspie Jawie szczątki t. zw. małpoluta wyniosłego — *Pithecanthropus*. Była to zdobycz niełatwa, ale dopiero wysiłki poszukiwań paleontologicznych dokonanych w ciągu ostatnich dziesięcioleci lat, wciąż dokonywanych nawet podczas ostatniej wojny w Azji, Afryce i Europie dały wyniki, które jeśli nie ostatecznie, to w każdym razie w dużym stopniu wyjaśniają, jakimi drogami szedł zasadniczo rozwój rodzaju ludzkiego.

POŁ MILIONA LAT CZŁOWIEKA

Stwierdzono ostatecznie, że nie może być mowy o tym, że człowiek pochodzi bez pośrednio od któregośkolwiek z czterech istniejących obecnie rodzajów małp czło-

Pochodzenie człowieka

HOMO SAPIENS

Neandertalczyk był w Europie około 100 tysięcy lat. Znikł wskutek jakiejś katastrofy (epidemii?) której nie umiemy jeszcze określić. Wreszcie po nim falami zaczął napływać człowiek o kulturze bez porównania wyższej — człowiek o typie fizycznym współczesnym — *Homo Sapiens* — którego bezpośrednimi potomkami jesteśmy my wszyscy — Europejczycy.

Niestety, antropologia nie umie jeszcze wytłumaczyć, jaki związek zachodzi pomiędzy wymienionymi wyżej formami istot mniej i bardziej ludzkich i niewątpliwie ludzkich, nie może jeszcze poszczególnych ogniw tego łańcucha rozwojowego połączyć ze sobą w jedną całość, ale skoro się zważy wyniki zdobyte przez nią w ciągu chociażby ostatnich lat dwudziestu, to każdy uczciwy bezstronnie widzący człowiek musi uznać, że rodzaj ludzki istotnie ze zwierząt się wywodzi.

Nie dziwnego, że w myśl zasady — „człowiek jestem i nie, co się człowieka tyczy, nie może mi być obce“ — interesujemy się zagadnieniem pochodzenia naszego rodzaju i szukamy książek, które mogą nas poinformować bliżej co do tego.

CIEKAWY KSIĄŻKI

W ostatnich czasach — już po wojnie — w naszej literaturze popularnej, przeznaczonej dla najszerszych warstw czytelników, ukazały się dwie książki to zagadnienie rozpatrujące; to dr. Jana Mydlarskiego, prof. Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie — „Pochodzenie człowieka“ (Bibl. Popul.-Nauk. „Wiedza“, str. 158, cena 120 zł) i dr. Eugenii Stolyhowej, doc. Uniw. Jag. w Krakowie — „Nasi przodkowie“ (Rad. Inst. Wyd., str. 138, cena 200 zł).

Jedną i drugą wyszły spod pióra wybitnych naszych antropologów, doskonale znających sprawę i umiejących w niezwykle jasny, zrozumiały sposób przedstawić to, o czym mówią. Są tedy obie książki pod każdym względem wartościowymi i stojącymi ze wszechmiar na poziomie wiedzy współczesnej, pozbawionymi wszelkich akcentów plitkarskiej propagandy. Ukazanie się ich należy powitać z radością i serdecznie polecić czytelnikom, łakącym wiedzy. Radzę przeczytać przede wszystkim książkę prof. Mydlarskiego, potem doc. Stolyhowej, gdyż pod pewnymi względami ta ostatnia uzupełnia pierwszą. Ciekawe ilustracje pomagają zrozumieć treść i tym lepiej ją zapamiętać.

Ciekawym uzupełnieniem obu wymienionych wyżej książek jest broszurka prof. W. Nikolskiego i prof. N. Jakowlewa p. t. „Jak ludzie nauczyli się mówić“ (tłum. Stefania Brun. Bibl. Popul. Nauk. „Książka“, str. 54, cena 20 złotych), zasługujących pod każdym względem na przeczytanie — a kto z czytelników sięgnie jeszcze po książeczkę dr. Wandy Steślickiej, p. t. „O Chirozomwie Madagaskanskim i o Taryjszku Upiorze“ (Bibl. Popul.-Nauk. „Wiedza“, str. 88, cena 100 zł), ten przeczyta ją jednym tchem, jak jakąś najbardziej ciekawą powieść, chociaż mowa w niej tylko o dwóch zwierzętach, a mianowicie o dwóch małpach, a nie o ludziach, a jednak — bardzo dalekimi kuzynami człowieka. Z takim talentem pisarskim napisana książeczka przyrodnicza na prawdę rzadko znaleźć. A prof. Mydlarski i doc. Stolyhowa i dwaj profesorowie rosyjscy to pióra prawdziwie pierwszorzędne.

Romantyzm bezkresnych przestrzeni

Życie Bałtyckich Zakładów Okrętowych

Tradycje i postęp wspierają się nawzajem

Gdy wiatr odegna chmury dymu, unoszące się z kominów leningradzkiej fabryki okrętów, widać rozległą dal zatoki Fińskiej i na jej świetlistym tle sylwetki statków u brzegu. To dzieło fabryki, tu urodzone i stąd wysyłane w dalekie morskie wędrówki.

Wielkie dni fabryki, dni jej święta — to dni, w których nowy okręt opuszcza po raz pierwszy stocznice. To słupy milowe, którymi pracownicy fabryki mierzą swe osobiste życie.

W życiu Bałtyckich Zakładów Okrętowych są wydarzenia epokowe, które na długi czas skupiają wokół siebie ich wszystkie wysiłki i pozostają w ich historii, jako niezapomniane karty. Tradycja i legenda czyni je bliższymi nawet dla tych, którzy zaczęli tu pracować w wiele lat później. Takim wielkim epokowym wydarzeniem był remont łamacza lodów „Krasnina“, który miał wyruszyć na ratunek ekspedycji polarnej Człuski Łamacz

potrzebował gruntownego remontu. Wezwani przez rząd radziecki angielscy fachowcy podjęli się dokonać tego dzieła w ciągu czterech miesięcy za cenę półtora miliona rubli. Ale inny jest rachunek rozsądnej kalkulacji, a inny — rachunek serc braterskich. Robotnicy Zakładów Bałtyckich wiedzieli, że ich towarzysze uwięzieni na lodach cieśniny Beringa nie mogą czekać 4 miesiące. Podjęli się dokonać remontu w ciągu 27 dni, a skończyli go w 18.

Praca w fabryce okrętów jest trudna. Ale jest w niej czar, który przykuwa i sprawia, że młodzi chłopcy i dziewczęta wolą pracować tutaj, niż szukać gdzie indziej lepszego chleba. Może to romantyzm bezkresnych przestrzeni, wielkich przygód, które stają się udziałem budowanych ich rękami okrętów. Dlatego młody chłopak z Zagłębia Donieckiego nienawidził do surowego klimatu i ostrych wiatrów bał-

tyckich, zakosztowawszy pracy na stoczni, rozmyślał się w niej tak, jakby urodził się tu, pośród okrętów. Gdy kierownictwo chciało go przenieść na oddział fabryczny, pobiegł po ratunek do swego majstra.

— Zróbcie tak, żebym pozostał tutaj, na stoczni. Nie chcę iść stąd nigdzie!

A znowu młodziutka spawaczka, Zina Bodunowa zrosła się z fabryką od dziecka. Tutaj pracował przez wiele lat jej ojciec aż do czasu wojennej blokady Leningradu, kiedy upadł obok swej maszyny wyczerpany głodem. Mała Zina stanęła wówczas przy warsztacie ojca i wkrótce tak się nauczyła pracować, że starzy robotnicy, oglądając robotę, w której trudno rozpoznać miejsce spojenia stali, mówili: „To zrobione po bodunowsku“.

W Zakładach Bałtyckich panuje doskonała harmonia między starymi robotnikami a młodymi. Zbyt wiele pięknych dni przeżyli ci starzy, zbyt wiele znają tajemnic urzeczającego zawodu, żeby młodzi nie mieli się gnać do nich. Tradycja i postęp, sztuka i siła wspomagają się wzajem, aby budować okręty coraz piękniejsze, coraz wspanialsze, coraz lepiej pełniące swą służbę na bezkresnych morzach.

J. Olszewski.

Spółdzielczość mieszkaniowa zwiększa swe możliwości

Miliardy zł na budowę mieszkań dla ludzi pracy

W ramach planu inwestycyjnego na rok 1949 spółdzielczość mieszkaniowa otrzymała przydział kredytów państwowych w wysokości 1121 mln. zł. Z tej sumy miliard zł przypada na spółdzielnie mieszkaniowe ze szczególnym uwzględnieniem Warszawy, Szczecina, Wrocławia i Gdańska. Poza tym spółdzielnie administracyjno-mieszkaniowe i inne otrzymają ponad 97 mil. zł na pokrycie kosztów budownictwa mieszkaniowego w swoim zakresie.

Powyższe kredyty przyznane przez Ministerstwo Odbudowy zostały zatwierdzone ostatnio na posiedzeniu międzyministerialnym.

Sumy te wzrosną znacznie dzięki własnym środkom placówek spółdzielczych.

Jeśli porównamy limity kredytowe dla potrzeb mieszkaniowych przyznane przez Państwo na okres następnego roku z udzielanymi dotychczas, rzuca się w oczy znacz-

ne zwiększenie sum budżetu państwowego, przeznaczonych na te cele. Dowodzi to zrozumienia przez czynniki państwowe wagi zagadnienia mieszkaniowego dla ludzi pracy w Polsce.

Dwie nowe publikacje naukowe w Łodzi

Ukazały się na półkach księgarskich dwie najnowsze publikacje dra Roberta Rembielińskiego, profesora Uniwersytetu Łódzkiego, o wyborze zawodu farmaceuty i o tradycjach naukowych i społecznych farmacji łódzkiej.

Prof. dr R. Rembieliński kreśli w pierwszej broszurze na tle programu studiów farmaceutycznych i na tle ogólnych wskazówek dla studentów tego kierunku — ogrom zadań i obowiązków, jakie ma do spełnienia farmaceuta: Zawód aptekarza jest cięż-

ki i ofiarny — píše prof. dr Rembieliński — poświęcenie się aptekarstwu winno być wynikiem głębokiego namysłu i rozważa. Kto się pomylił w wyborze zawodu — ten nie znajdzie zadowolenia w swej pracy, nie pójdzie z postępem wiedzy.

Pracę dra Rembielińskiego zaopatrzył wstępem dziekan Wydz. Farm. UŁ, prof. dr Jan Muszyński, wskazując na pożyteczność publikacji w obecnych czasach, kiedy przed farmaceutą otwierają się szerokie horyzonty najbardziej wszechstronnej pracy naukowej, zawodowej i społecznej.

Drugą broszurę swą prof. dr Rembieliński poświęcił tradycjom naukowym i społecznym farmacji łódzkiej. Jest to cenny przyczynek do całości kształtu dzieł Łodzi.

Nowe zespoły świetlicowe

W nadchodzącym sezonie jesiennym Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Konfekcyjno — Odzieżowego przystąpi do utworzenia nowych zespołów artystycznych na terenie swych świetlic łódzkich. W chwili obecnej w świetlicach Zw. Zaw. Prac. Przem. Konf. Odzieżowego przejawia ożywioną działalność 9 zespołów tanecznych, w tym 3 dziecięce oraz 7 zespołów teatralnych i 4 chóry. Należy nadmienić, iż organizowaniu nowych zespołów artystycznych sprzyja atmosfera wielkiego zainteresowania, jakim się cieszą występy artystów amatorów, rekrutujących się spośród pracowników Przemysłu Konfekcyjno-Odzieżowego.

Przygotowania do miesiąca polsko-radzieckiej wymiany kulturalnej

Obrady wojewódzkiego oddziału Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

W tych dniach odbyło się zebranie, zwołane przez Wojewódzki Oddział Towarzystwa Przyjaźni Polsko - Radzieckiej, poświęcone organizacyjnemu zagadnieniu w związku z rozpoczynającym się dnia 7 października br. miesiącem polsko-radzieckiej wymiany kulturalnej oraz intensywnego pogłębienia wzajemnej przyjaźni na wszelkich odcinkach naszego życia.

Na zebranie przybyli przedstawiciele Wojew. T. P. P. R., Związku Samopomocy Chł., OKZZ, Związku Nauczycielstwa Polskiego, Związku Młodzieży Polskiej, Wydziału Kultury i Sztuki, Ligi Kobiet, Filmu Polskiego, Radio i prasy. Zawiązany został specjalny Komitet Wojewódzki, złożony z przedstawicieli instytucji związkowych, zawodowych

oraz społecznych, zadaniem którego będzie realizacja zamierzonego planu w zakresie wojewódzkim.

Po krótkim zagajeniu, dokonanym przez prezesa ob. Nowackiego, ob. dyr. Łatkowski zapoznał zebranych z szerokim planem organizacyjnym, obejmującym miejskie i wiejskie ośrodki na terenie całego województwa. W okresie trwania miesiąca wymiany kulturalnej oraz nateżenia wzmożonej działalności towarzystwa na wszystkich odcinkach, odbędzie się akademie, imprezy, pokazy filmowe, wystawy ruchome, odczyty i pogadanki na terenie miejskim, wiejskim, szkolnym oraz młodzieżowym i zawodowym. Przewiduje się również ściśle współpracę w tym zakresie z teatrami, świetlicami,

mi, filmem, radio oraz prasą. Naczelnym hasłem wszelkich zamierzeń, do realizacji których przystępuje się w okresie miesiąca wymiany kulturalnej i wzmożonej pracy, — jest jak najszersze umasowanie działalności Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.

Wybrane zostało Prezydium Komitetu złożone z przedstawicieli Zarządu Wojew. Towarzystwa, Zw. Samopomocy Chłopskiej, Związków Zawodowych, ZMP oraz władz szkolnych. Zadaniem Prezydium będzie czuwanie i dozor nad realizacją zamierzonych planów. Jednocześnie, celem usprawnienia pracy wyłonione zostały następujące sekcje: programowa, finansowa, odczytowa, teatralna i propagandowo-braso-

Gościł iez rzeźnika p. Bębenista (ul. Kilińskiego 223) tuż nie osłodzi ten worek cukru, skonfiskowany przez Komisję Specjalną.

Podwójnie ciężko jest restauratorowi p. Graczkowi (Piotrkowska 163) — gdy na własnych plecach wynosi ten „skromny” woreczek cukru, zakupionego ze „skromnych” oszczędności.

Słownik biograficzny działaczy robotniczych
Instytut Historii Najnowszej przygotował do druku wydawnictwo pod tytułem „Słownik biograficzny działaczy ruchu robotniczego w Polsce”.

Prace i bolączki łódzkiej Ubezpieczalni

Nadciągają słoty jesienne — okres... grypy i katarów.
— Ubezpieczalnia Społeczna czyni koniecznie przygotowania na ten okres.
— Wprawdzie magazynowanie lekarstw miało być z istotnym celem lecznictwa, lekarstwa bowiem winny być pierwszej świeżości, ale przygotowuje się pewien procent chemikaliów, potrzebnych do produkcji leków, tak, iż nie ma obawy ewentualnego braku środków leczniczych.

Jak nas informują władze Ubezpieczalni, po odbytej ostatnio w OKZZ konferencji z Izłą Lekarską i czynnikami społecznymi w sprawie lecznictwa społecznego, wielu lekarzy zgłosiło się już do Ubezpieczalni, szczególnie lekarze dentyści i kilku internistów. Trzeba dodać, iż nie bez wpływu na nagły dopływ lekarzy jest wydany ostatnio dekret mieszkaniowy. Przy sposobności dowiadujemy się, iż lecznictwo zębów w najbliższym czasie wydatnie się poprawi, US bowiem nawiązała kontakt z dziekanem stomatologii UŁ. W chwili obecnej trwają pertraktacje o przydzielenie do Ubezpieczalni studentów ostatniego roku stomatologii, którzy by pracowali pod nadzorem specjalistów stomatologów, a gdyby i to nie pokrywało zapotrzebowania, Ubezpieczalnia przesyłać będzie chorych do leczenia na Wydział Stomatologii UŁ.

W chwili obecnej Ubezpieczalnia zatrudnia 149 lekarzy rejonowych — 101 lekarzy specjalistów — 12 lekarzy pracuje w komisjach, ogółem więc zatrudnionych jest 262 lekarzy, ponadto 28 lekarzy pracuje w szpitalach, w Pogotowiu 13, oraz 52 lekarzy dentyistów i 11 lekarzy różnych specjalności. Aby pokryć pełne zapotrzebowanie, Ubezpieczalnia musiałaby mieć do dyspozycji 180 lekarzy rejonowych, którzy pracowaliby po 5 godzin dziennie, oraz 120 specjalistów, ordynujących również po 5 godzin dziennie, a zatem na pokrycie całkowitego zapotrzebowania potrzeba by 1.500 godzin dziennie.

Najbardziej odczuwa Ubezpieczalnia brak rentgenologów i pediatrów. Nie ma też dostatecznej liczby wykwalifikowanych laborantek, przez co analizy krwi trwają zbyt długo.

Pogotowie jest największą troską Ubezpieczalni. Ostatnio otrzymano dwa wozy, „Skoda” i „Fiata”, oraz jedną sanitarkę. Niestety, nie rozwiązuje to jednak problemu pogotowia. Ubezpieczalnia w dalszym ciągu czyni stara-

Mieszkania spekulantów magazynami żywności

Rozsiewając alarmujące pogłoski — sami wykupywali cukier, tłuszcz i mąkę

Komisja Specjalna przy pomocy społeczeństwa poskromi szkodników

Jak już podawaliśmy we wczorajszym numerze naszego pisma, w czwartek w godzinach wieczornych przeprowadzona została na terenie Łodzi wielka akcja kontrolna w celu wykrycia większych zapasów żywności w mieszkaniach osób podejrzanych o magazynowanie cukru, tłuszczu i soli.

Akcja ta wymierzona przeciwko spekulantom i siewcom paniki dała nadszperkowane wyniki, gdyż zgromadzone i ukrywane artykuły spożywcze przedstawiają, — jak według pierwszych obliczeń wynika, — milionowe wartości.

Pracę w każdym mieszkaniu, którego właściciel podejrzany był o gromadzenie zapasów, znalazłoby worki wypełnione cukrem. W ten sposób stał się zupełnie zrozumiałym fakt, że wycofany z normalnego obiegu handlowego cukier i w wielu wypadkach tłuszcz, znajdował się w lokalach spekulantów w nadmiernych ilościach. W wyniku akcji aresztowanych zostało kilkadziesiąt osób a w chwili oddawania naszej gazety do druku, dalsze przesłuchiwanie są w toku. Między uwięzionymi znajdują się zawodowi spekulanci, a niejednokrotnie karani grzywnami przez Delegaturę Komisji Specjalnej. Kary te nie odstraszają ich od uprawiania w dalszym ciągu swego niecznego procederu i rozprowadzania pogłosek o braku cukru, który sami wykupywali i u siebie zmagazynowali.

Aresztowani zostali między innymi: Stanisław Sobczak Piotrkowska 161, fabrykant, który we własnym mieszkaniu zmagazynował sobie 70 kg. cukru.

Korek Stefania właścicielka sklepu ze szkłem i porcelaną Piotrkowska 292, która z prawdziwą pasją zabrała się do zbierania cukru i zapalek.

Szymański Wincenty, właściciel sklepu z artykułami podróbnymi przy ul. Piotrkowskiej 44, prócz cukru magazynował w większych ilościach smalec.

Góraj Henryk, kupiec zam. przy Armii Ludowej 30, podobnie jak poprzednio podany Szymański zaopatrywał się w nadmierne ilości cukru i smalcu.

Klimczak Tadeusz, właściciel sklepu spożywczego, Bandurskiego 23, odmawiał w sklepie swym sprzedaży cukru twierdząc, że go nie posiada. Nie przeszkadzało mu to magazynować cukru w prywatnym swym mieszkaniu.

Blochwiak Maria, również właścicielka sklepu spożywczego, Piotrkowska 11 zmagazynowała w mieszkaniu nadmierne zapasy cukru.

Liszkiewicz Elżbieta, Południowa 11. Ob. Liszkiewicz nie jest wprawdzie kupcową, posłuchała jednak panikarskich, bezpodstawnych podszeptów, i zaopatrzyła się w wołek cukru.

Lewandowski Antoni, rzeźnik, zamiast sprzedawać mięso w swym sklepie przy ul. Nawrot 53, uzbierał sobie większą ilość „słodkiego artykułu”.

Kopczyński Kazimierz krawiec, Mielczarskiego 14 zamiast szyć, uczciwie żyjąc ze swego fachu, zajmował się skupem mąki i cukru.

Przesłuchiwanie trwa. Nikt ze spekulantów i siewców paniki, chcących dla własnych ciemnych celów wprowadzić dezorganizację w nasz system gospodarczy, nie może liczyć na pobłażliwość.

Cukru ani tłuszczu nie zabraknie nikomu. Jednocześnie społeczeństwu nie zabraknie energii ani sił w zwalczaniu elementów, zakłócających normalny bieg naszego życia gospodarczego. Szczep.

Ludność południowo-wschodniej dzielnicy miasta pomaga przy budowie swej linii tramwajowej

Przed paru dniami podaliśmy radosną dla mieszkańców południowej dzielnicy miasta wiadomość o budowie linii tramwajowej na ul. Dąbrowskiego.

W dniu 20 września rozpoczynają się prace ziemne, a mianowicie zrywanie bruku, usuwanie kamieni i ziemi, niwelacja terenu itp. Mieszkańcy ul. Dąbrowskiego i ulic przyległych oraz całej dzielnicy południowo-wschodniej stojąc na stanowisku, że szybkość wykonania nowej linii zależy w wielkiej mierze od nich samych, zawładli Komitetem Współdziałania w budowie nowej arterii komunikacyjnej.

Około 30 osób dziennie wykonywać będzie codziennie od 6-jej rano do 14-jej konieczną ilość dniówek roboczych.

Komitet wydawać będzie wezwania do pracy i zaświadczenia jej wykonania. (S.)

Godną uznania jest racjonalna zapobiegliwość — ale p. Weronika Ściemka (Stalina 35) „nieco przeholowała”, magazynując „tylko” 626 jaj. Spekulante nie udało się.

Cukier — i nie tylko cukier znaleziono w mieszkaniu kupcowej St. Kusideł (ul. Armii Czerwonej 9)

W tę i z powrotem

Udany polów

Dopóty dzban wodę nosi... aż... Przekonali się o tym przedwczoraj (a przekonają się jeszcze nieraz, jeśli się nie ustatkują) wszyscy ci, którzy grzesząc brakiem pamięci, spróbują raz po raz starym sposobem spłacać ludziom pracy nowego „figlika”.

Jak wiemy, Komisja Specjalna wcale nie zna się na żartach i kawał z cukrem nie ufała się. Nikt jakoś nie ma ochoty do śmiechu. Wprost przeciwnie, niektórzy „kawalarze” gorzko teraz płaczą i nie mogą sobie nawet łez osłodzić, bo im skonfiskowano skrzętnie nagromadzony cukier...

ZAWIADOMIENIE

Zarząd Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Konfekcyjno - Odzieżowego w Łodzi, zawiadamia, iż w niedzielę, tj. dn. 19. 9. br. o godz. 9.30 w lokalu świetlicy Ośrodka Konfekcyjnego Nr 3 przy ulicy Marsz. J. Stalina Nr 31 odbędzie się walne zgromadzenie delegatów, mające na celu przeprowadzenie wyborów do nowych władz Związkowych.

ŁÓDŹ SKŁADA HOLD OFIAROM FASZYZMU

B. więzienie w Radogoszczu zostanie odtworzone

Cmentarz — Mauzoleum dla zasłużonych

Tak droga sercu każdego łódzina sprawa opieki nad byłym więzieniem w Radogoszczu przyoblekać się zaczyna wreszcie w kształty realne.

W wyniku rozpisanego w okresie letnim przetargu na konserwację i częściowe odnowienie muru byłego więzienia, pracę tę oddano Spółdzielni Robotniczej „Wspólnota”, która już w najbliższym poniedziałek przystępuje do właściwych robót.

Z uwagi na to, że pod gruzami muru by-

łej fabryki Abego, spalonej przez okupanta, mogą znajdować się szczątki żywcem spalonych względnie zasypianych więźniów, w najbliższą sobotę 18 września br. o godzinie 16-tej społeczeństwo naszego miasta będzie mogło brać udział w ostatnich już tym razem poszukiwaniach.

Terem byłego obozu w Radogoszczu odtworzony zostanie w stanie pierwotnym. Nie ma tu oczywiście mowy o odbudowaniu spalonych i zawalonych murów, które tylko

zabezpieczy się przed dalszym niszczeniem, ale wszystkie urządzenia obozowe i pierwotny stan zarówno słynnego „maneu” oraz odgrodzonego drutem kolczastym miejsca „spacerowego” będą odtworzone. W tym samym budynku, zajętym kiedyś przez SS-manów, zabezpieczone zostaną trzy duże sale, w których znajdą pomieszczenia wszystkie pamiątki i zdjęcia pozostałe z okresu okupacji.

Sprawa Radogoszcza to jednak nie tylko kwestia samego terenu byłego więzienia. Po drugiej stronie ul. Sowiańskiego również przy ulicy Zgierskiej znajdzie pomieszczenie specjalny cmentarz — Mauzoleum — „dla zasłużonych”.

Zarząd Miejski rozpisze niezadługo konkurs w skali ogólnopolskiej, który będzie miał na celu należyte rozwiązanie przyszłego Mauzoleum, stanowiącego pomnik, jakie społeczeństwo łódzkie wystawi męczącym ofiarom faszystowskiego bestialstwa.

Kara za przywłaszczenie społecznych pieniędzy

Henryk Matczak, pracując w PZPB Nr 1 na stanowisku referenta socjalnego, zbierał pieniądze od rodziców na kolonie letnie. W czasie przeprowadzonej kontroli wyszły na jaw duże braki w kasie. Wczoraj Henryk Matczak stanął przed Sądem Okręgowym, odpowiadając w trybie doradczym za przywłaszczenie sobie 40 tys. 630 zł. W czasie rozprawy Hen-

ryk Matczak tłumaczył się, iż część tej sumy ukradziono mu w czasie jazdy tramwajem. Co do reszty przyznał się, że pieniądze te przywłaszczył sobie.

Sąd pod przewodnictwem sędziego Swinarskiego wymierzył Henrykowi Matczakowi karę 3 lat więzienia z pozbawieniem praw publicznych i honorowych na lat dwa.

Trybuna Młodych

Odbudujemy Warszawę — zbudujemy Centralny Dom Młodzieży

Odbudujemy Warszawę — zbudujemy Centralny Dom Młodzieży

Wrzesień jest miesiącem odbudowy Warszawy. W ramach tego miesiąca w całej Polsce odbywają się zbiórki pieniężne, odbywają się różne imprezy, z których dochód przeznaczają się na odbudowę piękniejszej jeszcze niż była przed rokiem 1939 stolicy. W akcji tej młodzież nie może zostać w tyle. Jednym z odcinków odbudowy Warszawy jest budowa Centralnego Domu Młodzieży, który będzie w przyszłości centralnym ośrodkiem młodzieżowym, kulturalno-oświatowym, sportowym oraz siedzibą władz ZMP, ZHP i SP.

Akcja ta była jedną z tych, które cementowały jedność młodzieży polskiej jeszcze w okresie istnienia Komisji Współpracy.

W dniach Kongresu Zjednoczeniowego i Złotu w całym kraju odbywały się zbiórki uliczne, które dały okazałe wyniki. Obecnie już po zjednoczeniu możemy i powinniśmy podwoić nasze wysiłki i w tej dziedzinie. Trzeba, aby specjalnie w miesiącu wrześniu rozpocząć akcję zbiórki na Centralny Dom Młodzieży. Trzeba, aby na kołach przeprowadzić zbiórki, by organizować imprezy na ten cel.

Niech naszym hasłem będzie:
„Odbudujemy Warszawę — Zbudujemy Centralny Dom Młodzieżowy”.

Łączy nas walka o pokój i sprawiedliwość —

O nowy lepszy ustrój Po powrocie z Czechosłowacji

W jednym z kwietniowych numerów „Trybuna Młodych” pisaliśmy o wyjeździe Czechów z Morawskiej Ostrawy, którą przez dwa dni gościliśmy w Łodzi. Koledzy nasi nie zapomnieli nas. Po niedługim czasie otrzymaliśmy od nich list, w którym serdecznie prosili nas o przybycie do nich w celu zwiedzenia ich Ojczyzny i zapoznania się z ich życiem.

Wwieźliśmy 3-go września o godz. 23-ej. Rano jesteśmy w Cieszynie przy granicy. Stojmy za szlabanem czekając na załatwienie formalności. W odległości 20 kroków za drugim szlabanem stoja nasi czescy przyjaciele.

Radościom i okrzykom nie byłoby końca gdyby nie troska naszych przyjaciół o nasz wypoczynek po podróży. Wsiadamy więc do auta i po niedługim czasie (tak szybko mija czas) jesteśmy w Morawskiej Ostrawie w świetlicy Fabryki Chemicznej „Rütters”, w której pracują nasi znajomi. W świetlicy obok portretu prezydenta Göttrawa i Generalissimusa Stalina znajduje się portret Prezydenta Bieruta. Jakże to nas wzrusza. Są tu same zdjęcia z ich wyjeżdżki po Polsce i obok proporcja otrzymanego od Republiki Czechosłowackiej jako nagrody za dobrą pracę znajduje się proporzec który w wrocławskim Czechom.

To nas upewnia o tym, ile nas łączy. Czujemy się tu od razu jak u siebie.

Pijemy piwo (które będziemy przez cały czas pobytu w Czechach nie po każdym jedzeniu i w przerwach między posiłkami), po czym udajemy się do mieszkań koleżanek i kolegów.

Po obiedzie zwiedzamy miasto. Miasto liczy 200.000 mieszkańców. Nie brak w nim zabytków historycznych, z którymi wszyscy są silnie związani. Wieczorem udajemy się do kina fabrycznego. Dla wszystkich pracowników fabryki wstęp bezpłatny. Następną wspólną kolacją i wracamy do domu.

W niedzielę punktualnie o 8.30 wyjeżdżamy do Radchosty. Jest to góra o wysokości 1.300 m., na której znajduje się posąg pogańskiego boga Radegasta i kaplica z XII stulecia. Nasi czescy przyja-

ciele zasypują nas pamiątkami i widokami. Jest piękny dzień. Jest dzień, w którym wszyscy czujemy się szczęśliwi. Tego dnia byliśmy jeszcze w zamku z XI wieku Hukwald. Długa jest jego historia, piękne są jego legendy. Szkoda, że brak w naszym piśmie miejsca na opisanie ich wszystkich. Zresztą są rzeczy ważniejsze np. Zlin. Jest to miasto nie duże ale zupełnie nowoczesne. Szerokie ulice, sześć, siedem, a nawet dziesięć piętrowe domy. A co najważniejsze — fabryka „Bata”. Gigant. Olbrzymie sale w których pracują setki robotników.

„Bata” dba bardzo o życie kulturalne swych pracowników. Cała młodzież uczy się w szkołach zawodowych albo ogólnokształcących. Nie brak tam sekcji artystycznych, sekcji choralnych, recytatorskich i muzycznych. Robotnicy mają dobre warunki mieszkaniowe i stosunkowo bardzo dużo zarabiają.

Zlin, Brno, Budziejowice Czeskie, Hluboka. Wreszcie Praga. Wszystkie miasta w Czechosłowacji są piękne, ale żadne nie dorównuje „Złotej Pradze”, „Złota Praha”. Człowiekowi, który w niej nie był trudno zrozumieć ile prawdy tkwi w tych dwu słowach. Praga jest naprawdę złota, piękna. Szczególnie zresztą w nocy, gdy lśni tysiącami różnokolorowych neonów.

Czesi są, bardzo kulturalni, grzeczni i uprzejmi. Zdarzyło mi się w Brnie, że wsiałam do tramwaju jadącego w przeciwnym niż zamierzałam kierunku. Gdy konduktorka zwróciła mi na to uwagę, zupełnie obcy człowiek wsiadł razem ze mną i odwiózł mnie na ulicę, której szukałam. Z taką grzecznością spotykaliśmy się na każdym kroku.

Czechosłowacka partia komunistyczna liczy dwa i pół miliona członków SCM (Związek Młodzieży Czeskiej) obejmuje prawie całą młodzież. Czesi odważnie i z rozmachem budują socjalizm — ustrój w którym nie będzie wylasku i wojen.

Ale wróćmy do naszych przyjaciół, do naszych troskliwych opiekunów, którzy zawsze nad nami czuwają, którzy są dla nas najlepszymi przyjaciółmi, których nigdy nie zapomnimy. Wyrazem naszej przyjaźni było jakże serdeczne pożegnanie. Autobusem odprowadzono nas do Cieszyna. A tu — trudno wprost wierzyć — prawie wszyscy płakali. Nawet Józef Saldowicz zawsze mocny i energiczny przewodniczący koła miał w oczach łzy. A my — aż trudno o tym pisać, co każdy z nas czuł. Pocięła nas jedna myśl. Zobaczymy się jeszcze. Może w przyszłym roku na obozach ZMP nad naszym wspólnym morzem Bałtykiem. Możliwe, że nikt z naszych kolegów Czechów czytać tego nie będzie jednak chce na tym miejscu złożyć im serdeczne podziękowanie za to, że zrobili dla nas maximum tego na co ich było stać, za to, że atmosfera w której żyliśmy przekonała nas jeszcze raz o tym, że nie, wspólna granica nas łączy, łączy nas znacznie więcej. Łączy nas to, że razem walczymy ze złem, z krzywdą społeczną, z imperializmem. Ze razem budujemy lepszy ustrój — inne życie. Tak my jak i oni chcemy wychować prawdziwych ludzi.

Wznoszą się mury szkoły na Karolewie

W zęcinach dłoniach robotniczych cegły tylko migają — i dalsze piętro powstaje

W ciepłe słoneczne promieni rażno i lekko się pracuje

Junaczki PCK

Młoda ekipa w pogotowiu niesienia doraźnej pomocy

„ONI NIE MOGĄ ZGINĄĆ!”

Protestujemy przeciw skazywaniu na śmierć młodych patriotów hiszpańskich

Znamy dobrze sytuację panującą w Hiszpanii. Mówili nam o niej nasi hiszpańscy koledzy podczas swych wielokrotnych już pobytów w Polsce. Mówili nam o tym, że koszty przeciętnego utrzymania wzrosły o 575 procent, podczas gdy zarobki wzrosły tylko o 75 procent, przyczem odnosi się to tylko do towarów przydatnych, gdyż wolnorynkowe są jeszcze o wiele droższe. Opowiadali nam o głodzie szalejącym tam, o braku praw socjalnych, o gruźlicy, która dziesiątkuje przede wszystkim młodzież. 75 procent dzieci w wieku 5—12 lat jest chorych na tę straszną chorobę. Mówili nam o tym, że z 4 milionów dzieci w wieku szkolnym, przeszło półtora miliona do szkoły nie chodzi nigdy, a 642 tysiące nie może ukończyć szkoły z powodu nędzy. Franco nie buduje szkół — buduje za to więzienia dla dzieci. Na wsi żyje 2-milionowa masa robotników rolnych, nie posiadających ziemi w ogóle, 2 miliony chłopów posiadających 8 milionów ha ziemi, podczas gdy 50 tys. ludzi, należących do warstwy obszarnej, zagarnęło 19 milionów ha ziemi. Dla jednych ludzi ma reżim gen. Franco nędzę, głód i choroby, a dla innych tysiące hektarów ziemi i milionowe zyski, które stale wzrastają.

Nie dziwnego, że ruch oporu w Hiszpanii wzrasta z dnia na dzień. Hiszpanie nie ustają w walce o wolność i sprawiedliwość społeczną. Olbrzymia część uczestników ruchu partyzanckiego — to młodzież.

W ostatnim okresie wzrasta się terror ze strony gen. Franco, skierowany właśnie przeciw młodzieży. Obecnie przez całą Polskę przebiega fala protestów przeciw wyrokom śmierci, wydanym na młodych patriotów hiszpańskich — w Barcelonie zostało skazanych na śmierć 6 kolegów, w Bilbao trzech i w Albacete pięciu. Obecnie rozpoczyna się proces przeciwko 80 uczestnikom ruchu oporu, przy czym dla 16 z nich prokurator

żąda kary śmierci. Przeciw temu bestialskiemu postępowaniu protestuje cała młodzież Łódzka, dzielnice i koła fabryczne ZMP, sekcje młodzieżowe Zw. Zaw. i całe załogi fabryczne protestują w swych rezolucjach przeciw wyrokom śmierci. W jednej z takich rezolucji uchwalonej przez młodzież PZPB Nr 7 czytamy m. in.

„Przed kilkoma dniami cała młodzież polska została wstrząśnięta nową zbrodnią hiszpańskiego faszyzmu. Skazano na śmierć młodych patriotów dlatego tylko, że nie mogli pogodzić się z krwawym reżimem, że zapragnęli walczyć o lepsze jutro. Skazano 6 bohaterów z Barcelony, 3 z Bilbao, 3 z Ocaña i 5 z Albaceta. Cała młodzież polska zajęła wobec tych niesłychanych gwałtów stanowisko jawne i niedwuznaczne. Cała młodzież polska, której my tutaj zebraliśmy czujemy się częścią, gorąco protestuje przeciw podobnym bezprawiom i domaga się od SFMD, aby uczy-

niła wszelkie możliwe kroki, mające na celu zwolnienie z więzienia młodych bohaterów Hiszpanii i przywrócenie ich ludowi, któremu się tak wydatnie przysłużyli.

Jesteśmy pewni, że Komitet Wykonawczy SFMD dołoży wszelkich starań, aby ocalić młodych Hiszpanów z rąk siepaczy faszystowskich. Niech żyje międzynarodowa solidarność walczącej młodzieży!

Niech żyje bohaterska młodzież Hiszpanii!

Inne rezolucje, których dziesiątki napływają do ZMP, mają treść podobną — Wszystkie wyrażają głębokie oburzenie z powodu frankistowskich metod rządzenia krajem i głęboką solidarność z młodzieżą Hiszpanii w jej walce. Łączy nas z nimi wspólna walka, walka o lepszy świat i szczęście dla całej ludzkości. Młodzież Łódzki dołącza swój głos protestów, płynących zewsząd. „Oni nie mogą zginąć!”

Jest dobrze — będzie lepiej

Jak pracuje koło ZMP w PZJG Nr 8

Jeżeli mówimy dziś wiele o prawie młodzieży do pracy, nauki i odpoczynku, to przykładem urzeczywistnienia tych praw młodzieży robotniczej są niewątpliwie PZJG Nr 8 w Łodzi. Tu widać nie tylko wszechstronną opiekę i troskę, z jaką Polska Ludowa otacza w ogóle młodzież, ale widać również, jak ta młodzież potrafi wykorzystać wszystkie dane jej możliwości podnosząc swe kwalifikacje zawodowe, pogłębiając wiedzę, rozwijając talenty artystyczne.

Idziemy więc z przewodniczącym koła ZMP, kol. Leśniewskim na teren fabryki. Po drodze dowiadujemy się, że szybko rozrastające się koło fabryczne obecnie liczy przeszło 100 członków, że jest ono motorem pracy kulturalno-oświatowej oraz inicjatorem współzawodnictwa pracy. Z dumą oprowadza nas kol. Leśniewski po pięknych salach świetlicy, która stoi otworem nie tylko dla młodzieży fabrycznej, lecz także dla młodych, zamieszkałych w tej części dzielnic. Na ścianach, obok

pięknych obrazów, kilkanaście oprawionych w ramki dyplomów przyznanych za zdobycie pierwszego miejsca na eliminacjach amatorskich zespołów artystycznych, oraz gazетка ścienne: „Nasze życie” — dalej wykresy i plany — oto rzeczowe dowody pracy i osiągnięć młodzieży fabrycznej. Duża biblioteka, bilard, stół ping-pongowy, szachy, fortepian jest do dyspozycji młodych robotników, których świetlica grupuje w sekcjach: dramatycznej, baletowej, muzycznej oraz w sekcji szachistów.

Przez okna świetlicy widać kilku chłopów grających w siatkówkę na boisku sportowym — to członkowie naszego klubu sportowego „Toga” — mówi kol. Leśniewski. Posiadamy sekcję bokserską, lekkoatletyczną, piłki nożnej i ręcznej oraz ping-pongową. Pomocnie nam tylko w uzyskaniu butów do piłki nożnej, a wnet wystawiamy porządną drużynę — kończy kol. Leśniewski.

Przechodzimy do tkalni. Tu widzimy pra-

cujących przy krosnach przodowników Młodzieżowego Współzawodnictwa Pracy: kol. kol. Łucińskiego i Lewandowskiego.

Idziemy jeszcze zobaczyć, jak kształci młodzież fabryczna Szkoła Przemysłowa przy zakładach. Dyrektor Szkoły, ob. Holograd opowiada o wielkim zapale do nauki, jaki cechuje młodych chłopów i dziewczęta o pomocy Dyrekcji i Zw. Zawodowych. Uczniowie pracują co drugi dzień, otrzymują normalne wynagrodzenie miesięczne.

Później jeszcze rozmawiamy z gromadą wychodzących ze szkoły uczniów. Z zadowoleniem i radością opowiadają, że założyli Szkołę Koło ZMP, że wzywają do współzawodnictwa na każdym odcinku pracy koła fabryczne.

Wychodząc życzymy koleżance i kolegom z PZJG Nr 8 jak najlepszego powodzenia w tej pracy, która bez wątpienia przyniesie jeszcze lepsze wyniki niż dotychczas.

J. Anioł

Kronika Pabianic Pożyteczna placówka oświatowa

KOMU WINSZUJEMY

Sobota, dnia 18 września 1948 roku.
Dziś: Józefa.

K I N A

Kino POLONIA — „Bólery”
Kino ROBOTNIK — „Rosanna 7-miu księżyców” (od lat 18-tu).

DYŻURY APTEK

W dniu 18.9.48 r. apteka mgr. Kotyńi ul. Czerwonej Armii 19.

WAŻNIEJSZE TELEFONY

Straż Pożarna — 0
Komisariat M.O. — 63.
Zmiana numeru telefonu Ubezpieczalni Społecznej — zamiast nr 208 — nr. 35.
P. C. K. — 112
Dworzec Kolejowy — 91
Zarząd Miejski — 66
PZPB. — 23
Telegraf — 213
PPR. — 5

Od roku 1946 istnieje w Pabianicach Państwowe Gimnazjum i Liceum Handlowe. O potrzebie takiej szkoły w o-

środku przemysłowym świadczy najwymowniej wspaniały jej rozwój: w roku szkolnym 1946-47 w szkole tej

było 130 uczniów. Już w następnym roku liczba ta wzrosła do 207, a w bieżącym roku szkolnym liczba uczniów wynosi 330-u. Szkoła pabianicka należy do typu szkół zawodowych o czterosokresie nauczania wynoszącym 5 lat, (3 lata na stopniu gimnazjalnym i 2 lata liceum). Po ukończeniu szkoły uczniowie są przygotowani do pracy w administracji, przemyśle i handlu. Mogą oni kształcić się dalej na wszystkich działach wyższych uczelni.

W czerwcu br. szkoła wypuściła w świat pierwszą partię maturzystów w liczbie 30-u. Wielu z pośród nich pełni dzisiaj poważne i odpowiedzialne funkcje w PZPB, w fabryce chemicznej, szwalni mechanicznej i t. d.

Nowy rok szkolny rozpoczął się dla gimnazjum handlowego pod znakiem poważnych zmian. Szkoła, która dotąd korzystała z gościnny szkoły podstawowej nr 12 i wskutek tego prowadziła zajęcia tylko w godzinach popołudniowych — otrzymała gmach przy ul. Armii Czerwonej nr 6. Lekcje odbywają się teraz przed południem (klasy gimnazjalne) i popołudniem (klasy licealne). Uzyskanie własnego gmachu pozwoli także na większy rozmach pracy wychowawczej i rozwój organizacji szkolnych („Służba Polsce”, ZMP, PCK.) oraz urządzenie pracowni towaroznawstwa i techniki reklamy, których brak odezwowało się dotąd bardzo poważnie.

Nasze społeczeństwo żywo interesujące się życiem miejscowych szkół, z ciekawością zapewne skład społeczny uczniów szkoły. Zdawać by się mogło, że uczniowie szkoły będą się rekrutowali przede wszystkim z pośród dzieci najmniejszych obywateli miasta. Tymczasem 51 procent uczniów — to dzieci robotników, 17 procent — dzieci małorolnych z okolicznych wsi i miasteczek, 16 procent — dzieci pracującej inteligencji i zaledwie 13 procent dzieci kupców i przemysłowców. Pozostałe 3 procent — to sieroty z rozmaitych środowisk. O wysokim poziomie szkoły stwierdzonym podczas wizytacji oraz egzaminów maturalnych, decyduje staranny dobór sił nauczycielskich, zwłaszcza w zakresie przedmiotów zawodowych. Opiekę szkoły stanowi ruchliwe i oddane szkole Koło Rodzicielskie i Rada Opiekuńcza Szkoły.

Z miasta i z okolicy

KRONIKA ZW. ZAWODOWYCH

Jak się dowiadujemy pracownicy Ubezpieczalni Społecznej, zrzeszeni w Związku Zawodowym Pracowników Instytucji Ubezpieczeń Społecznych, na odbytym w dniu 27. 8. 1948 r. zebraniu jednogłośnie opodatkowali się na stałe, na rzecz odbudowy Stolicy w wysokości pół procent miesięcznych pobrań brutto.

ZABAWA TOWARZYSTWA OGRÓDKÓW DZIAŁKOWYCH

W niedzielę, dnia 19 bm. o godzinie 14-ej w Solarium przy Parku Wolności Towarzystwo Ogródków Działkowych urządza zabawę taneczną dla członków i zaproszonych gości. Zabawa odbędzie się bez względu na pogodę.

Półowa dochodu z zabawy przeznaczona jest na odbudowę Stolicy.

POCZEKALNIA Ł. W. E. K. D.

Pisaliśmy już o tym, że w Pabianicach przy Dworcu Kolejowym istnieje poczekalnia ŁWEKD., która od dawna czeka na przystosowanie do potrzeb podróżnych.

Jak wiadomo, czeka się tu na tramwaj nierzadko pół godziny. Tymczasem przebywanie w tej poczekalni jest bardzo dokuczliwe, gdyż jest to otwarta weranda. A przecież niewielkim kosztem można by oszklzić werandę i uchronić pasażerów przed śniegiem i deszczem.

Sprawę tę niejednokrotnie poruszano już w prasie. Również i Zarząd Miejski zwracał się do Miejskich Zakładów Komunikacyjnych w Łodzi w tej kwestii lecz bezskutecznie.

MLEKO W PCK

Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem PCK podaje do wiadomości, że w sobotę dnia 18 września br. należy pobrać mleko dla niemowląt na odcinki nr 18 i 19.

WALNE ZEBRANIE ZWIĄZKU INWALIDÓW PRACY

W niedzielę, dnia 19 września br. o godz. 10-ej w lokalu własnym przy ul. Kilińskiego nr 11, odbędzie się walne zgromadzenie członków Związku Inwalidów Pracy.

Zarząd prosi o punktualne i liczne przybycie na zebranie.

10-letni plan rozbudowy Pabianic

Zarząd Miejski m. Pabianic zgodnie z zaopiniowaniem wyższych władz opracowuje obecnie plan rozbudowy miasta, który ma być zrealizowany w ciągu 10-lat. Poszczególnym wydziałom Zarządu Miejskiego powierzono już opracowanie dokładnych projektów w swoim zakresie.

Naszym zdaniem, władze miejskie winny przede wszystkim uwzględnić w tym planie rozbudowę sieci kanalizacyjnej. Wpłynęło by to w sposób decydujący na podniesienie stanu zdrowotnego miasta.

Na drugim miejscu stoi sprawa zadzierżewienia miasta oraz udostępnienie ludności szeregu parków pofabrykanych. Dalej wysuwa się konieczność regulacji i przebudowy ulic,

ulożenie odpowiedniej nawierzchni oraz uporządkowanie chodników. Rozbudowa szpitala miejskiego, budowa chociażby dwóch gmachów szkolnych, teatru, należyte oświetlenie

ulic — oto naszym zdaniem — sprawy, które również winny być uwzględnione w planie 10-letnim rozbudowy Pabianic, tego ważnego ośrodka przemysłowego.

Kronika milicyjna

Ob. Kardas Henryk, zam. w Pabianicach przy ul. Zielonej 12, będąc w stanie nietrzeźwym rąbał siekierą meble we własnym mieszkaniu. Wezwana Milicja doprowadziła awanturnika do komisariatu. Następnego dnia po sporządzeniu doniesienia karnego zwolniono go z aresztu.

Krzemiński Henryk zam. w Pabianicach przy ul. Partyzanckiej 25 awanturował się po pijanemu na ulicy. Znalazł się za to w

komisariacie M.O. i przebywał w areszcie aż do wytrzeźwienia. Sporządzono mu doniesienie karne i zwolniono.

Gustowski Stanisław, zam. Górka Pabianicka 2, będąc w stanie nietrzeźwym położył się na szynach tramwajowych przy ul. Armii Czerwonej.

Gustowskiego odwieziono do komisariatu M.O., skąd został wypuszczony po sporządzeniu mu doniesienia karnego.

Węgiel na zimę dla robotników PZPB

Staraniem dyrekcji i Rady Zakładowej PZPB wszyscy robotnicy otrzymają węgiel kontyngentowy za 6 miesięcy z góry. Wyniesie to łącznie 6 metrów w cenie po 60 zł. za metr. Węgiel ten będzie sprowadzony i rozdzielony przez Wydział Gospodarczy PZPB.

W dniu 18 bm. o godz. 18.15 w lokalu własnym przy ul. Sobieskiego 2, odbędzie się zebranie koła PPR Dzielnic Staremięjskiej.

Przybycie wszystkich członków obowiązkowe pod rygorem partyjnym.
Zarząd

W dniu 15 bm. w lokalu Komitetu Miejskiego PPR w Pabianicach, odbyło się posiedzenie Wydziałów Kobietych przy Komitecie Miejskim i Fabrycznym z udziałem przedstawicielki Wydziału Kobięcego przy WKPPR tow. Kubickiej.

Referat na temat sytuacji międzynarodowej — wygłosiła tow. Kubicka. Następnie omówiła ona sprawy RTPD i TPPR.

Po ożywionej dyskusji posiedzenie zamknięto.

Lekarze — winni śmierci dziecka ukąszonego przez żmiję stanęli przed Sądem Okręgowym w Krakowie

Przed Sądem Okręgowym w Krakowie rozpoczęła się w dniu 16 bm. rozprawa przeciwko lekarzom krakowskim dr. Władysławowi Łaszczałowi, dr. Alojzemu Barnasiowi i lek. Tomaszowi Goryńskiemu oraz studentowi medycyny Pieli z Chrzanowa.

Rozprawa jest epilogiem głośnej w swoim czasie w Krakowie tragicznej śmierci 5-letniego Tadeusza Sikory, ukąszonego

przez żmiję w lasach w okolicy Trzebini. Chłopiec zmarł w Państwowym Szpitalu św. Łazarza w Krakowie, w otoczeniu fachowych lekarzy, wskutek braku surowicy, która, jak się potem okazało, znajdowała się zarówno w szpitalu Ubezpieczalni Społecznej, jak i w filii Państwowego Zakładu Higieny. Bezczyność lekarzy prokurator Sądu Okręgowego uznał za przestępstwo

z art. 230 K. K. pkt. 1 art. 247, przy czym największą odpowiedzialność ponosi kierujący dyżurem dr. Władysław Łaszczał.

Na rozprawę, której przewodniczył prezes Sądu Okręgowego sędzia Nowosielski, powołano 23 świadków.

Oskarżę — kurator Pękalski. Wśród biegłych znał się profesor U. J. dr. Glatzel.

W pierwszym dniu rozprawy, po odczytaniu aktu oskarżenia, zeznawał student medycyny Frydolin Piela, który udzielił zmarłemu dziecku pierwszej pomocy, robiąc mu — z braku właściwej surowicy — zastrzyk przeciwężcowy oraz ówczesny dyżurny lekarz w tym szpitalu dr. Łaszczał. Stwierdził on, iż po zbadaniu chorego dziecka uznał jego stan za beznadziejny. Wyciągnięcie, względnie wypalanie ranki, jak również podawanie choremu alkoholu, uważał oskarżony za bezcelowe, wobec ogólnego obrzęku i tętna 140.

Rozprawa, budząca ze względu na swój specjalny charakter duże zainteresowanie, potrwa dwa do trzech dni.

Dwa miliony żarówek na wolny rynek

Z przewidzianej do rozprowadzenia w drugim półroczu ilości 6,5 miliona sztuk żarówek produkcji krajowej i przynajmniej 2 mln. — z importu (głównie z Węgier oraz ze Szwecji), w bieżącym, trzecim kwartale zaopatrywali się przede wszystkim odbiorcy państwowi (urzędnicy, przemysł i t. d.) którzy do 15 października otrzymają przyznane im ilości żarówek na drugie półrocze.

W tym też czasie, na początku czwartego kwartału, Centrala Handlowa Przemysłu Elektrotechnicznego roz-

pocznie w całym kraju sprzedaż wolnorynkową. Sklepy detaliczne centrali, domy towarowe, oraz sklepy spółdzielcze, a w niektórych wypadkach i sklepy prywatne, rozprowadzą do końca roku 2.350 tysięcy żarówek. Z tej puli — 235 tysięcy przypada na potrzeby Warszawy i najbliższej okolicy, czyli z górą dwukrotnie więcej, niż w pierwszym półroczu.

Również zelektryfikowane wsie otrzymają zwiększoną ilość żarówek, a mianowicie 450 tys. sztuk — wobec 260 tys. w pierwszym półroczu.

Czytajcie »Głos Pabianic«

TEATRY

Państwowy Teatr Wojska Polskiego
Dziś o godzinie 19.00 pierwsze w nowym sezonie przedstawienie arcydzieła dramaturgii angielskiej „OTELLO” Shakespear'a.

TEATR POWSZECHNY

Codziennie o godz. 19.15 „Lisie Gniazdo” z udziałem Ireny GRZYŃSKIEJ i Karola ADWENTOWICZA.

TEATR „SYRENA” Traugutta 1

Dziś o godz. 19.30 komedia p. t. „Dobrze skrojony frak”.

TEATR KAMERALNY DOMU ŻOŁNIERZA
ul. Daszyńskiego 34

Dziś i codz. o g. 19.15 sztuka C. de Peyret Chapuis „Niebo” w reżyserii Janusza Warneckiego. Udział biorą: Hanna Bielicka, Krystyna Ciechomska, Halina Głuszkówna, Czesław Guzek, Irena Horecka, Wanda Jakubińska, Janusz Jaroń i Michał Melina. Dekoracje Stanisława Cegiełki. Kasa czynna od 11 do 13 i od 15, tel. 123-02.

Teatr Komedi Muzycznej „LUTNIA” Piotrkowska 243

Dziś i dni następnych o godzinie 19.15 „Onotliwa Zuzanna”, operetka w 3-ach aktach J. Gilberta.

Bilety wcześniej do nabycia ul. Piotrkowska 102, a od godz. 17-ej w kasie teatru. W niedzielę kasa teatru czynna od godz. 11-ej.

LETNI TEATR „OSA”

Zachodnia 43, tel. 140-09

Codziennie o 19.30, w niedzielę i święta o 16-tej i 19.30 komedia muzyczna pt. „ROZKOSZNA DZIEWCZYNA”

z H. Makowską w roli tytułowej. Zniżki ważne. Widownia szczególnie chroniona przed chłodem.

Teatr Kukiełek RTPD ul. Nawrot 27, daje widowisko „Pinokio” według Collodiego. Codziennie przed południem dla dzieci szkolnej w miarę zamówień, a w niedzielę i święta o godz. 12-ej dla szerszej publiczności.

MUZEUM MIEJSKIE

Muzeum Przyrodnicze w Parku Sienkiewicza czynne od godz. 10-17 prócz poniedziałków.

Etnograficzne, Plac Wolności Nr 14, czynne codziennie od 10-17 prócz poniedziałków w niedzielę i święta od 11-17.

Prehistoryczne — Plac Wolności Nr 14, czynne codziennie od 10-17 prócz poniedziałków.

Sztuki — Wierkowskiego 36, otwarte od 10-17 prócz poniedziałków i piątków. Spółdzielnia Plastyków — ul. Piotrkowska Nr 103, Wystawa prac malarskich Mieczysława Siemińskiego, otwarta od godz. 10-18.

KINA

ADRIA — „Biały Kieł”

godz. 18, 20 w niedz. 16.

film dozwolony dla młodzieży

BALTYK — „Tajemnica Wywiadu”

godz. 17, 19, 21 w niedz. 15.

film niedozwolony dla młodzieży.

BAJKA — „Bohaterki Pacyfiku”

godz. 17, 30, 20 w niedz. 15.

film dozwolony dla młodzieży od lat 14

GDYNIA — „Program aktualności krajowych i zagranicznych Nr 30”

godz. 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21

HEL (dla młodzieży) — „Kopciuszek”

godz. 16, 18, 20 w niedz. 14

MUZA — „W pogoni za mężem”

godz. 18, 20 w niedz. 16

film dozwolony od lat 16

POLONIA — „Siostra lokaja”

godz. 16, 18, 30, 21 w niedz. 13, 30

PRZEDWIOSNIE — „Statek pułapka”

godz. 18, 20 w niedz. 16

film dozwolony dla młodzieży

ROBOTNIK — „Przegląd Nasredina”

godz. 16, 30, 18, 30, 20, 30 w niedz. 14, 30

film dozwolony dla młodzieży

ROMA — „Dragonwyk”

godz. 18, 20, 30 w niedz. 15, 30

film niedozwolony dla młodzieży.

REKORD — „Bolero”

godz. 18, 30, 20, 30 w niedz. 16, 30

film niedozwolony dla młodzieży.

STYLOWY — „Złote lata”

godz. 16, 18, 15, 20, 30 w niedz. 13, 45

film dozwolony dla młodzieży

SWIT — „Miasto bezprawia”

godz. 18, 20 w niedz. 16

film dozwolony od lat 18

TECZA — „Siostra lokaja”

godz. 15, 30, 18, 20, 30 w niedz. 13

TATRY (w ogrodzie) — „Cygańska miłość”

godz. 15, 30, 18, 20, 30 w niedz. 13

film niedozwolony dla młodzieży.

WISLA — „Cygańska miłość”

godz. 16, 18, 30, 21, w niedz. 13, 30

film niedozwolony dla młodzieży.

WŁÓKNIARZ — „Aleksander Matrosow”

godz. 17, 19, 21, w niedz. 15

film dozwolony dla młodzieży

WOLNOŚĆ — „Ostatnia noc”

godz. 16, 30, 18, 30, 20, 30 w niedz. 14, 30

film dozwolony od lat 14

ZACHETA — „Lekkomyślna siostra”

godz. 18, 20, 30, w niedz. 15, 30

film dozwolony od lat 16

SPORT SPORT SPORT

Dzisiaj o godz. 17-ej

Juniorzy węgierscy i nasi zamienią sportowy uścisk dłoni na boisku ŁKS-u

Dzisiaj na stadionie ŁKS-u rozegrany zostanie międzypaństwowy mecz piłkarski reprezentacyjnych zespołów juniorów Polski i Węgier. Drużyna Orłat pokonała ostatnio zespół Chelmka, mistrza Okręgu Krakowskiego w stosunku 7:1, pokazując ładną grę. W naszej reprezentacji Orłat wystąpią następujący piłkarze: Powązka, Wieczorek, Kaszuba, Sobkowiak, Śliwa, Koza, Sroka, Laska, Bieniek, Sasiedek, Trampisz, Gid, Pałac, Poświat, Racoń i Józwiak. Kilku z nich, jak na przykład: Trampisz, Radoń, Sobkowiak, Poświat, grają już w zespołach ligowych swoich klubów, i nabrali już sporo rutyny. Dzisiejsze spotkanie prowadzić będzie znany sędzia z Krakowa, Rutkowski. Zaznaczyć przy tym należy, że całkowity dochód z tej imprezy przeznacza ŁOZPN na odbudowę Warszawy.

Interesująco zapowiada się również przedmecz, rozegrany pomiędzy reprezentacjami Zgierza i Zdunskiej Woli o puchar ŁOZPN-u. Poprzedni mecz tych zespołów zakończył się

wynikiem remisowym 2:2. Wysoka klasa młodych piłkarzy węgierskich, oraz wzniosły cel, na jaki rozegrane zostanie to międzypaństwowe spotkanie, ściągają niewątpliwie tłumy widzów na stadion ŁKS-u.

Dzisiejszy międzypaństwowy mecz juniorów Węgry Polska otrzyma takie same ramy organizacyjne, jak każde spotkanie międzypaństwowe. Stadion udekorowany będzie flagami obydwu państw, a przed spotkaniem odegrane zostaną obydwa hymny państwowe.

Czego możemy oczekiwać po dzisiejszym spotkaniu?

Takie pytanie niewątpliwie zada sobie nie jeden z miłośników piłkarstwa, który wybierze się dzisiaj na stadion ŁKS-u. Śmiało możemy tych wszystkich zapewnić, że nie zawiodą się. Dzisiejsza gra może być nawet lepszą od jutrzejszej gry na stadionie W. P. w Warszawie, gdzie spotkają się oficjalnie nasze reprezentacje państwowe, gdyż prawie wszyscy młodzi piłkarze węgierscy, chociaż

Nasza młodzież piłkarska dotychczas rozgrywała mecze przy pustych trybunach. Dzisiaj przyglądać jej się będzie cała Łódź sportowa.

Pięściarze czescy w Łodzi!

23 b.m. mecz SK „Teplice” — ŁKS

Zapowiedziany mecz bokserski Praga — Łódź, który nie doszedł do skutku wywołując duże rozgoryczenie wśród sfer pięściarskich Łodzi. Zawód, jaki wyrzadzili nam prażanie powetujemy sobie w przyszły czwartek goszcząc w Łodzi drużynę czeską SK Teplice.

Dzisiejsze imprezy

Piłka nożna: stadion ŁKS-u, godz. 17-ta zawody orłat. Polska — Węgry, poprzedzone przedmeczem Zgierz — Zdunská Wola o puchar ŁOZPN-u.

Tenisi: korty ŁKS-u, godz. 15-ta półfinały mistrzostw Łodzi w konkurencji pań i panów, mieszanej oraz juniorów.

lice.

Czesi zmierzają się u nas z drużynowym mistrzem Polski ŁKS-em. Skład Czechów będzie następujący od wagi muszej: Horak (Pospisil), Charous, Aldorf, Helebrand, Toman, Helebrand II, Endrych, Cervenka.

ŁKS wystąpi oczywiście w swym najsilniejszym składzie, który wyglądać ma następująco: Różycki, Kamiński, Marcinkowski, Konicki, Olejnik, Wieczorek, Pisarski i Żyliš.

Mecz odbędzie się na stadionie o godz. 19. W razie niepogody o tej samej porze w hali Wimy.

Z Madziarami na trzech frontach..

Składy reprezentacji piłkarskich na Łódź, Budapeszt i Warszawę

Składy poszczególnych drużyn piłkarskich Węgier i Polski na mecze w dniu 18 i 19 września przedstawiają się jak następuje:

Reprezentacja Węgier — juniorzy: Meszaros (Csepel) — Fabian (UTE) — Rottler (Ganz) — Audá (FTC) — Palota (MTK) — Dekany (FTC) — Csibor (FTC) — Villany (FTC) — Toth (Csepel) — Szolnok (Szegedy MTC) — Kraskay (WTE).

Reprezentacja Węgry II: Toth (MTK) — Kocacs II (MTK) — Siklosy (Vasas) — Horvath (Ujpest) — Papyf (Kispest) — Nagymarossy (Ujpest) — Sandor (MTK) — Kocsis (Ferencvaros) — Szilagyi (Vasas) —

Varga II (Goldberger) — Horvath (MTK). Rezerwowi: Karolyi (Ujpest) — Lamtos (MTK) — Rakosy (Csepel) — Podola (MTK).

Polska II: Wyrobek (Ruch), Gędek (Cracovia), Gilmas (Cracovia), Suszczyk (Ruch), Bartyla (Ruch), Miller (PTC), Hogendorf (ŁKS), Krasówka (Szombierki), Gruner Piast Gliwice) Łącz (ŁKS), Mamon (Wisła). Rezerwowi: Jakubik (Garbarnia), Józwiak (Warta), Anioła (ZZK).

Węgry I: Grosits (Mateos) — Rudas (Ferencvaros) — Balogh II (Ujpest) — Bozsik (Kispest) — Borzef (MTK) — Zakarias (Mateos), Egressi (Ujpest) — Szusza (Ujpest)

— Deak I (Ferencvaros) — Hidegkuti (MTK) — Tóth III (Vasas).

Rezerwowi: Hemmy (Ferencvaros), Kispe ter (Ferencvaros), Keszthelyi (Csepel), Marik (Vasas).

Polska I: Janik (Pogoń Katowice), Janduda (AKS), Barwiński (Tarnovia), Waśko (Legia), Parpan (Cracovia), Gajdzik (AKS), Przecherka (Ruch), Gracz (Wisła), Kohut (Wisła), Cieślak (Ruch), Kubicki (Ruch).

Rezerwowi: Skromny (Legia), Motyka (Rymer), Czupczyk (Warta), Górski (Legia), Szczurek (Legia).

Składy wyżej podane są definitywnie ustalone z wyjątkiem juniorów, których reprezentacja zostanie ustalona dopiero w dniu meczu.

Tu nie będzie przelewów

Przed wielką próbą pięściarzy Zryw i ŁKS-u

Po tygodniowej przerwie jutro pięściarze łódzcy stoczą dalsze walki o drużynowe mistrzostwo Łodzi. W Piotrkowie zmierzają się Wł. Z.K. S. „Włóknarz” z tamtejszą „Concordią”, a w Łodzi o godzinie 11 staną na ringu (stadion ŁKS-u, w razie niepogody hala Wimy) ósemki Zryw i ŁKS-u.

O wartości sportowej tego meczu nie potrzebujemy chyba pisać. Wszyscy doskonale są zorientowani w wartości tych drużyn i wiedzą, że walka będzie tu się toczyć o każdy punkt. Stawka jest wielka. ŁKS po porażce z Włóknierzem będzie się starał za wszelką cenę wywalczyć pierwsze punkty w mistrzostwach. Zryw zaś nie popuści dobrego wrażeńia jakie sprawił wszystkim swym sympatykom po zwycięstwie nad „Bawelną”.

Skład reprezentacji Zryw wyglądać będzie

prawdopodobnie następująco: Stasiak (Czarnecki), Gomulak (Czarnecki), Woźniakiewicz (Gomulak), Krawczyk (Woźniakiewicz), Kijewski (Krawczyk), Taborek (Pietrasik), Wojnowski (Karpoff), Niewadził (Wierzbicki).

Tenisiści walczą o mistrzostwo Łodzi

W dniu wczorajszym na kortach ŁKS-u rozpoczęły się doroczne rozgrywki tenisowe o tytuł mistrza Łodzi w konkurencji panów i pań oraz juniorów. W zawodach biorą udział tenisiści klubów zrzeszonych w okręgowym związku tenisowym ze Skoneckim II i Borowczakiem na czele. Dzisiaj po południu oraz w ciągu niedziel wstęp płatny: dla dorosłych 100 złotych, dla młodzieży 50 złotych.

Co usłuszmy przez radio

12.04 DZIENNIK, 12.09 Muzyka, 12.25 K. M. Weber, 12.45 1) Jesienne żywienie inwentarza, 2) Komunikaty, 13.00 Muzyka popularna, 13.45 Cezar FRANCK, 14.30 (Ł) z dzisiejszej prasy, 14.35 (Ł) Giacomo Puccini: Fragmenty z opery „Madame Butterfly” (płyty), 14.50 (Ł) Nad czarną wodą, 15.05 (Ł) Komunikaty, 15.10 (Ł) Koncert rozrywkowy, 15.30 Audycja słowno-muzyczna dla dzieci, 16.00 DZIENNIK, 16.30 Pieśni ludowe z Ziemi Zachodnich, 16.45 Przy sobocie po robotcie, 18.00 Mówi Wystawa Ziemi Odzyskanych, 18.05 Koncert Krakowskiej Orkiestry P. R., 18.40 Kariera Magdaleny Brailsford — słuchowski wg B. Shaw’a, 19.00 (Ł) Pogadanka Łódzkiej Rodziny Radiowej, 19.10

Muzyka lekka (płyty), 19.25 (Ł) Pięć minut poezji, 19.30 Emancypantki, 19.45 Z życia Związku Radzieckiego, 20.10 XVIII Wieczór Mickiewiczowski, 20.40 Utwory fortepianowe, 20.58 Komunikat meteorologiczny, 21.00 DZIENNIK, 22.00 Muzyka taneczna, 22.30 (Ł) Kwadrans muzyki z płyt, 22.45 (Ł) Koncert życzeń (cz. I), 22.58 (Ł) Omów. progr. lok. na jutro, 23.00 Symfonia Olimpijska Zb. Turskiego — gra Orkiestra Filharmonii Londyńskiej p.d. G. Fitelberga — transmisja z LONDYNU, 23.30 Ostatnie wiadomości, 23.40 Program na jutro, 23.50 Muzyka, 24.00 (Ł) Koncert życzeń (cz. II), 0.30 (Ł) Zakończenie audycji i HYMN. D — 01937.

Śladem naszych artykułów

W związku z zamieszczonym przez nas wczoraj artykułem pod tytułem: „Przetestujemy” ŁOZPN donosi nam, że jeszcze wczoraj otrzymał od PZPN-u dodatkowy przydział biletów, który pozwoli nam na zaspokojenie wszystkich zamówień przezeń przyjętych.

PAŃSTWOWE ZAKŁADY PRZEMYSŁU BAWELNIANEGO w PABIANICACH ogłaszają

PRZETARG NIEOGRANICZONY na roboty remontowo konserwacyjne budynków Oddziału fabrycznego w Baranowie Sandomierskim

Termin wykonania I-szej części robót w ciągu 2-ch miesięcy od daty podpisania umowy.

Słup kosztorysy i bliższe informacje w Wydziale Inwestycji i Budownictwa przy ul. Marsz. Roli-Zymierskiego Nr 2 w Pabianicach.

Oferty bez znaków firmowych w nieprzejrzyistych kopertach z napisem: „Przetarg nieograniczony na remont fabryki Baranów” składać w Biurze PZPB przy ul. Armii Czerwonej Nr 3 w Pabianicach, do dnia 30 września 1948 r. godz. 10-ta, po czym bezpośrednio nastąpi otwarcie ofert.

Wadium przetargowe w wysokości 2% oferowanej sumy wpłacić do Kasy Zakładów, a kwit dołączyć do oferty.

Zakłady zastrzegają sobie prawo wyboru oferenta i unieważnianie przetargu bez podania przyczyn oraz dostarczenie własnego materiału.